

הוצאת „ספרות“.

א. קלאטשקא.

№ 8.

נ ש י ם .

ס פ ו ר .

המחיר 30 קאפ.

ורשה. תר"ע.

הוצאת ספרות

נְשִׁים

ספור

(מפנקסו של סמורנט)

מאת

א. קלאטשקא.

ורשה, תר"ע.

בדפים, הצפירה", פנסקה 40.

Н О Ш И М Ъ

Соч. Д-ра А. КЛЯТЧКО.

ВАРШАВА 1910.

Типография „Галефира“, Пяньская 40.

לזכרון אחי יצחק נ"ע .

האכסניה של הסטודנטים העברים נמצאה בביתה של פרוי מילר. זוהי אלמנה נוצרית, בת חמשים וחמש, ולה חמש בנות, בלתי-נשואות. הצעירה שבהן — נְקִמִי, שהיא בת כ', מת עליה חתנה והיא לבושה צעיף של אבלות. העלמות אינן מצטיינות כיופי, וגם רעננות-הנער של הצעירה הולכת ומתמעטת מיום ליום. כדרך העלמות הגרמניות, שאין להן נדה, אינן מקוות להנשא והן מתפרנסות ממשרות. אביהן היה בעל-בית אמיד שירד מנכסיו ו"יחוס" — משפחתן זה אינו מרשה להן לנהוג מנהג חברותיהן למשרה, שמוצאות ספוק באהבה-חפשית. פרוי מילר מתאמרת בהשגחתה המעולה על בנותיה, והשנחה זו, בצירוף העדר-היופי — זה התרים היותר חזק כנגד הפריצות — היא שעמדה לה לגדל בנות אם לא ל"חופה", הרי לכך הפחות ל. מעשים טובים".

הסטודנטים העברים, שקבעו את האכסניה ובית-הקריאה שלהם ברירתה של פרוי מילר, הכניסו ורם של חיים בקן זה בשעת סעודת-הצהרים כשמתאספים הסטודנטים כנופיות, כנופיות, שבות הבנות מעבודתן ומסייעות לאמן בשמוש האורחים. שתי הבכורות מְרִטָה ואנא וגם הכלה האלמנה ממלאות חובתן זו שלא ברצון ועל פי רוב משתמטות ממנה לגמרי, כשאין מספר האורחים גדול ביותר. הן משתדלות, כפי האפשר, לבלי התראות ושוהות כל הזמן בחדרן. בשעת פגישתן עם סטודנט, הן משיבות על ברכת-שלום בנענוע-ראש בלבד ואין נכנסות מעולם בשיחה. לא כן שתי האחיות: סְלִמָה וְקִמִי, הן עושות את עבודתן כשקידה וגם בקצת הנאה ויש שהן מחקות בדרך צחוק מנהג שר מְלִצֵר, כשלבן טוב עליהן ביחוד.

סלמה משמשת בתור לבלרית אצל סוחר יהודי, מייצאי רוסיה, ומכירה מעט את השפה הרוסית. גם מאמרים ז'רגוניים הנולים שגורים בפיה והיא משתמשת בהם בכל הזדמנות הכאה לידה.

היא יודעת לכתב גרמנית בכתב עברי — תורה שלמדה מאת מנהל-הספרים, הברה למשרה.

סלמה בקיאה בשפות המפלגות השונות של הסטודנטים העברים. מינא יש בלכה על הציונים: היא אינה יכולה להבין בשום אופן את עקשנותם של הציונים, שרוצים דוקא בארץ ישראל. ביחוד נוטה היא אחרי הסטודנטים העומדים מחוץ למחנה — אחרי אלה הסטודנטים, שאין בהם לא מן הפראות של הכתנות האדומה, ולא מן המתניות העצובה של חניך-הישיבה; אלה הם הצעירים בלי-צבע, שלובשים לכבוד היום הראשון את המעיל הטורקליני והחזיה הלבנה ויודעים לפטפט מעט גרמנית — ידיעה שרכשו להם ע"י שיש להם מהלכים בבתי הסוחרים היהודים העשירים. ובמדה זו דומה סלמה לאלה האחרונים.

קט"י תמימה יותר ממנה ומשתדלת לחקית אותה בכל דבר.

פעמים בחדש מתאספים הסטודנטים „בבית הקריאה" שלהם. על פי רוב קורא אחד מהם איזו הרצאה ואחרי נמר הוכוחים דנים בשאלות העומדות על הפרק. השפה הרוסית היא השלטת באספות ואף על פי שהבנות מילר אינן מבינות כלום, אינן יכולות בכ"ז לותר על התענוג — לעמוד מאחורי הדלת ולהקשיב. סלמה קולטה לפעמים מלה זו או אחרת מפי השמועה ותולה עליה תליתים של פירושים על פי דרכה.

— מה רוצים הם? — אומרת האם ועושה בידיה תנועה כאיבר-עצות.

— אני אבאר לכן! — משיבה סלמה במתינות מלאכותית — היושב ראש הוצה שיעלו תכף באנודה אחת לירושלים, אבל אחד מהם — והיא פונה לקט"י — זה הקטן, בעל הלחים הצנומיות,

שאוכל את כל הלחם שעל השלחן בשעת הסעודה, אינו רוצה בשום אופן .

האם והאחיות קופצות מול החור שבדלת להסתכל על הקטן, בעל הלחם הצנומות שאינו רוצה בשום אופן .

— הוא מתירא שמא יחסר לו לחם בירושלים — מבארת הכלה-האלמנה בניחוך .

— לא! לא! — פוסקת האם — אני מצאתי שכל הרוסים מרבים באכילת לחם .

— הרוסים! — מעקמה מרטה הבכירה את חוטמה — הרי יהודים המה מקטון עד גדול .

ביום הראשון וביומא דפגרא נוהגים הסטודנטים להאריך בשלחנם ושוהים באכסניה שלהם יותר מכפי הרגיל. יש מהם נכנסים לחדר-הקריאה, ויש מהם נכנסים לתחום מושבה של בעלת האושפיון, זהו בית-אולפנא לשפה הגרמנית ולהלכות דרך-ארץ בשביל סטודנטים אחרים. כאן מתהרים התלמידים זה בזה בדיעות השפה ושומעים שבחם מפי גרמנים אמתים .

„ארי שבחבורה“ הוא מלצר. זהו בחיר בן כ"ה, בעל קומה ממוצעת ומבנה-גו בריא. שפמו הצהוב מסולסל למעלה, פניו מפיקות ספוק רוחני, אף על פי שיש בהם לפעמים הגון המיוחד לחולי-המחורים .

הוא — בן עירה קטנה ברוסיה. בנערותו למד ב"ישיבה" אבר לא היה מן ה"מתמידים", בהיותו בן י"ח הודיין כמכתב-מליצה של איזה רבנים ונסע לפרנקפורט דמיין. אחרי הרפתקאות רבות עלתה בידו להשיג תמיכה חדישת מאת בארץ יהודי ונכנס לאוניברסיטה ללמוד תורת הכימיה .

את השפה הרוסית למד בגרמניה הודות להסטודנטים הרוסים והוא משתדל לבטא את המלות בהברה היותר כשרה. מה, שכמוכן, אינו עולה בידו ומעורר לגחוג החברים. הוא מרגיש את האירוניה הכמוסה שביחוסיו החברים אליו, והוא משתדל מצדו להראות את יתרונו עליהם בניהוץ החיצוני. ובנמוסיו וידיעתו את השפה הגרמנית, שרכש במשך ישיבותיו בחוץ לארץ, הוא לבוש תמיד

מעיל טרקליני ובית-צואר מנוהץ להטעים את יתרוני על „הרוסים“ שאינם יודעים דרך-ארץ.

דיוקן מלצר במלבושיו ובתשלום דמי-הסעודות — שתי מעלות שמשפחת מילר מוקירה מאד. הבנות איהבות אותו ומזמינות אותו ביום הראשון להשתתף עמהן בטיוליהן מחוץ לעיר. „המניעה“ היא כמובן, רק מצד מלצר. שאין לבו הולך אחרי צניעות, שנתנסה בכמה נסיונות במשך הרבה שנים, והוא מוצא תמיד אמתלא כדי להשתמט ... מרטה הבכירה מנננת על הפסנתר איזה גלם ישן-נישן „העולם“ יוצא במחולות.

גם אני נמנה על האורחים של משפחת מילר. חררי-הקריאה ואולם-המחולות — והנני בוחר באולם-המחולות.

אין אני יודע לחול והנני מפטפט עם סלמה „הפקחית“.

— האספה האחרונה היתה סוערת מאד — פותחה סלמה — מדוע אתם רועשים ככה?

— אני אינני רועש — משיב אני בניחוך.

— כן! אתה אינך משתתף בוכוחים — נכנסת קטי לתוך דברינו — זוהי אמת ...

— אבל הנך ציוני? — שואלת סלמה.

הנני משתדל להסב את השיחה אל ענין אחר ושואל אותה אדות הטיוול שהן מתכונות לעשות.

אולי תטפל גם אתה אלינו? — מזמינה אותי סלמה.

— לראבוני, הבטחתי לבלות את הערב אצל מלצר — משיב אני בהתנצלות.

שמח מלצר על האמתלא שמצאתי, וכשאנו יוצאים מן האכסניה, הוא אומר בניחוך: הכל תלוי במזל וגם אכסניא של סטורנמים: חמש בנות ובלץ מכוערות, רחמנא לצלן.

ב.

בעלת-הבית שלי „פרוי מייקה“, היא בת ארבעים, נבהת קומה ובעלת בשר. פניה הרחבות מפיקות טוב לב והתגלות-נפש

זכשהיא צוחקת מתרחב זוג הקמטים שמסביב לסנטרה ושופע חן וחמד בלי קץ. יודעת היא זאת, ולפיכך היא מורידה את עיניה ומתאדמת באותה שעה.

דירתה היא בעלת שלשה חדרים, מלבד החדר המיומן להשכרה, ואלה הם: חדר הבשול, האולם, ועוד חדר קטן בלי יעוד קבוע. זה האחרון נצרך לה, לפי דבריה, אלא שאלמלי נודמן שכן, משוכב ביחוד" היתה משכירה איתו.

האושפיוא שקדמני הה גם כן סטודנט רוסי ואותו קדם זוג צעירים ויודעת פרוי מייקה לספר אודותם מספורים שונים. מרת מייקה מתעסקת בככוס לבנים בשביל המלחים הנורבגיים וההולנדיים, בזמן שהם שוהים עם ספינותיהם על החוף.

בערך שלש פעמים בחדש היא חוזרת לביתה עם חבילה של לבנים ואז מתחילה העבודה רותחת בבית. היא מסתלקת מעין רואים במשך ימים אחדים וכשאני נכנס בלי הזהרה תחלה לחדר הבשול, מתעטפת פרוי מייקה כהרף עין בכל הכא לידה ראשינה ומסתלקת בזריזות לחדר הסמוך. יש שהיא קוצפת וצוחקת בטון ספק של קוקטיות, ספק של צניעות נעלבה: „הוי רוסי בלי דרך ארץ“!

אחר סיום העבודה מתחילים אצלה יומי דפגרא והיא מצמינת או במדת הכנסת אורחים. כמעט מדי ערב בערב מזמינה היא „אחים ואחיות“ מכאי בית-התפלה „האספה האונגלית“ שהיא מתפללת שם ביום הראשון או המלחים „ניתני-לחמה“, שהיא מכנה בשם „קפיטנים“, והאורחים אוכלים ונתים כאות נפשם.

ג.

בית היין „לשלשת המלחים“ נמצא בשכונתי. זה פעמים אחדות עברתי לפניו ולפעמים הייתי עימד בלכתי ומאוזן למנגינות הפסנתר-האיטומטי. אתמול סרתי לאותי הבית. המשרתת, בת י"ח, קטנות-קומה ומפוטמה, בעלת לחיים אדומות ועינים גדולות, בולטות ביותר בחודיהן, קבלתני בפנים צוחקות. בזריזות מגוימת,

באו לא היה לי פנאי, ישבתי אל השלחן הראשון הפנוי.
 הזמנתי בשבילי כוס שכר ודוקא אצל בעל-הבית, שעמד
 לפני שלחן-השתיה.
 המשרתת השבה זאת, כנראה, לפניעת כבודה וכשהגישה
 לי את הכוס אמרה:

— הנך כועס עלי בידאי!

הטון שלה היה כל כך אינטימי, כאלו ידעה אותי זה מכבר.
 היא בקשה תואנה לשהות אצל שלחני והתחילה לסדר את המפה.
 כדי להפסיק את השיחה הוצאתי מצלחתי את פנקסי ועשיתי את
 עצמי כאלו אני מחפש בו דבר מה.

הבית התחיל מתמלא אנשים. רבם של האורחים היו מלחים,
 לבושי בגדי-שרד. כמעט כלם היו שכורים להצאון בכניסתם ועל
 ברכתו של בעל-האושפזין לא השיבו כלום או הרכינו את ראשם
 כמעט בבעם.

המשרתת קבלה איתם כמוודעים ישנים וקראה אותם
 בשמותיהם. בזמן מן הזמנים היתה יושבת על ברכיו של אחד
 האורחים ומסחה אתו...

אחד המלחים הטיר מטבע לתוך הפסנתר-האומלמי ונשמע
 נגון עליו, שהביא את האורחים לידי התרגשות. הנגון היה הולך
 וחוזר וכשהגיע הרפרין: "במטותא, במטותא, נא עזבני" היו כלם
 מלויים אותו בזמר. גם המשרתת החזיקה אחריהם בשירת הפזמון.
 פניה היו מקבלות באותה שעה צורה של תמימות מלאכותית,
 ובאחה את כוסות-השכר בידה, היתה עושה תנועה, כאלו היא
 מתחמקת מתוך חבוק בלתי רצוי לה. "במטותא, במטותא, נא
 עזבני"...

כשתי שעות ישבתי בבית-היין. הבית התחיל מתרוקן. בעל-
 הבית הסתלק לחדר הסמוך. המוזמן לשחוק-הבילרד. אני נשארתי
 עם האורחים האחרונים שהיו מתנמנמים קצת על כסאותיהם.
 המשרתת ישבה לפני שלחני ועשתה את עצמה כאלו אינה משגיחה
 בו כלל. היא ממנה את פניה בסניר ותמכה את ראשה על השלחן.
 רגעים אחדים נשארה במצב זה. אחר כך הסבה את עיניה אלי
 והציצה עלי מבעד לאצבעותיה הפרושות. בת צחוק חלף על פניה.

— מדוע הנך בליבך נדכא? — שאלתני — הגידה!
 — הנך טועה... הריני מכתבך בכך.
 היא תמכה את סנטרה על כף ידה והסתכלה בי בפניה
 הגלויות, מלמטה למעלה.
 הרגשתי כאלו נתק פתאם פתיל מחשבתי, מבלי הרהר
 הרבה: אמרתי:
 — אפשר שתבקריני בביתי?
 — מה? — צרחה כמעט ולטשה בי את עיניה הגדולות,
 המבושמות.

הפצתי לצחק, אבל לא יכלתי. נתארמתי.
 — ומה אעשה אצלך? — חזרה על שאלתה.
 — נלך לטיל מעט... — גמגמתי במבוכה.
 היא כסתה את פניה והתחילה לצחק בקול רם.
 כדי לכסות על מבוכתי עשיתי את עצמי כנומע מכוס
 הריק.

היא קרבה את כסאה אלי, עד שרגליה היו נוגעות ברגלי
 הציבה בי את עיניה ובהשמעת כל מלה אמרה בקול שקט:
 — הגידה לי, כמה מטות יש לך בחדרך?
 היא התפרצה בצחוק מצלצל והסתלקה.
 מלא בושה עזבתי את בית-הדין.

ד.

פרוי מייקה מצטערת לרגלי צדידותי. היא נכנסת
 לחדרי בערב עם קערה מלאה לכיכות של תפוחי-אדמה ומהנה
 אותי מהן. הלכיכות מצוינות מאד, יאני מכפר לה בגללן עד
 כמפנטניתה הותרה.
 — הנך חיבב, כמדומה, את הספרים חבה יתרה — אימרת
 פרוי מייקה.
 — כנראה, אין לך מכרים כאן — אומרת היא ספק בדרך
 שאלה, ספק בהחלט.

נשים .

— הצעירים שלנו משחתים הם — פוסקת היא — והכרז
גורם לכך .

והשבן שקדמני ? — שואל אני .

— גם היא נכשל לפעמים בדבר עבירה — צוחקת היא —
אבל הוא מה ואין מרגנין אחרי המתים .
שתיקה .

היא נכשל לפעמים בדבר עבירה — פותח אני — וכיצד ?

— לא! לא! — משנה פתאם פרוי מייקה את קולה ,
כמתחרטת על עיקר השיחה והיא מתאדמת ומתקנה את הכינור
שלה — אוהבת אני את הצניעותים. הם זוכים לגדולה . ביום הראשון
שעבר נשא הררשן שלנו דרוש נאה על אדות הבן האובר .

ומספרת פרוי מייקה את הררוש הנאה שנשא הררשן ביום
הראשון שעבר ; אני איכר את הלבבות ומצטער על התימה
המענינת שנשמטה , כביכר , מתוך היר .

ה.

פרוי מייקה החליטה להכניסני בכרית הרת הנוצרית .

הנני מקטיב בתשומת-לב לנאומו-השמד , שהיא נושאה על
פי רוב בערבי החרף הארוכים שבאו .

איהב אני לשמוע את הנאומים הללו , כשאני שוכב על

המטה , סרוח מלא קומתי , ופרוי מייקה יושבת על הכסא , סמוך לי .

— הצדק אתך! — מבטיח אני את פרוי מייקה — הצדק אתך !

והיא מרבה לדבר בשכחה של הכנסיה הנוצרית .

— פרצופך אינו פרצוף יהודי — אומרת היא — ומדבר

אתה גרמנית כאחד מאתנו .

— צדקת ... מבטיח אני אותה .

יש שהיא מביאה אתה את „הכרית החדשה“ וקוראה לפני
קטעים מדברי השליחים .

יש שאני מפסיק אותה ושואל :

— הנירי , פרוי מייקה , מי מחזיק את בית-היון הסמך ?

א. קלאצקא .

— הרי זוהי פרוי גרטרוד .
— אם איני טועה , היא מבקרת איתך לפעמים ...
— הָ הָ ! — טיודעים אנו משכבר הימים — ומיסיפה
בבת-צחוק — אורח-קבע הנך בבית-היוון ... אני יודעת ... המשרתת
מיצאה חן בעיניך .
— לא ! — משיב אני בקצת טובכה .
— יודעים אנו , יודעים אנו ! — אומרת פרוי מייקה — אבל
היא נשיאה כבר ... צריך אתה לבקש לך אחרת ...
אני עושה את עצמי כאלו איני שומע לדבריה ואומר :
— קראי הלאה !
פרוי מייקה חוזרת וממשיכה את הקריאה של ה"ברית החדשה".

9.

ברחוב שר ה"מהנדסים" ישנה אכסניה בשביל סטודנטים
ונשים טמון הידוע . הוא אחד הרחובות היותר סואנים של העיר ,
והנערים הקטנים שמשתעשעים בו כל היום, מלגלים עלינו העברים,
בשאני עוברים דרך רחוב זה . הם מכנים אותנו בכנוי בלתי מוכן
לנו . בצדק משער אחד מחברי , שזוהי מלה רוסית , שחשפו
הנערים מפי השמועה ושנתשטמשה ונתקלקלה בפיהם .
הרחוב הזה מושך את נפשו . מבלי שאדע מדוע , ויש
שאנכי מתחרט על שלא שכרתי לי מעין לכתחלה ברחוב זה ; אוהב
אנכי לתעות בו בערב . כל עובר מענין אותו , כאלו הוא מגלה לי
קצת מהסודות שמאחרי ידיעות החלונות .
רבים של חברי מתאכסנים כאן ונותנים את הלכנים שלהם
לכבים לטני הכובסת , אבל לא כלם זוכים ליהנות מחסדה .
מני שרויה באחת הדירות הסמוכות למעונו של מלצר , שאני
מבקרו לעתים קרובות , אבל איני יודע בדיוק את מספר דירתה , ואת
פרצופה .
נדמה לי שאתמול ראיתיה . היא עמדה בפרוזדור הבית וצחקה .

ד.

נעתרתי לפרוי מייקה ואלך ביום הראשון לבית-התפלה שלה.
שבעת-רצון היא ממני: מדי שבוע בשבוע הנני מבקר את
בית-התפלה.

כל באי בית-התפלה יודעים אותי, ביחוד העלמות הקטנות
המוזרות במקהלה.

כשאני נכנס לבית-התפלה, הן מתחילות מתלחשות זו עם
זו וכיבשת את עיניהן „בסדוריהן“.
שלא הן: נרמקן, מריבן, ולינגן.

גרמקן הבכירה שבהן היא בת י"ד; זה שתי שנים משוררת
היא בבית-התפלה, בקיאה „בסדור“ התפלה ומלמדה אותו לרעותיה
מריבן היא היותר קטנה, בת י"א. בשעה שחברותיה צוחקות
ימתלחשות, היא מורידה את עיניה, מצניעה את ידיה בין ברכיה
וצוחקת מבלי דעת מדוע.

כשהיא קמה ממקומה ע"פ מצות המנצח, היא מסתכלת
כנדהמה, כאומרת: למה? היא פוצה את פיה הקטן, אבל אינה
מוציאה קול.

לינכן קומטת בכונה את מצחה, בשעה שהיא מוזרת, כדי
שלא תשלט בה עיני ולא תביאנה לידי צחוק.
אבל קמיטת מצח זו אינה מועילה. אני איני מסלק ממנה את
עיני, עד שבת-הצחוק הכבוש צף על פניה. מאושר אני או,
כל השבוע מרחף לפני בת-צחוק זה ...

ה.

השכן ה„משובח ביחוד“ שפרוי מייקה הכתה עליו שבוא
יבוא ויתושב בחדר המזומן בשבילו, הופיע בדמות האדון דורן,
מי שהיה לפניו סוכן-נוסע. זה הוא פרוסי, בן חמשים, בעל שפם
ארוך ומסולסל כלפי מעלה ששיבה זדקה בו ובעל קרחת המשתרעת
על כל גלגלתו. קלסתר פניו, שיש בהן מעין גאותנות והפחד

עצמית, ומבנה גופי מעידים עדין על רעננות וכוז, אלא ששקי העיור התלויים מתחת לעיניו פיסלים את עדותם זו במדה ידועה-כנראה, אימר הוא להשתקע כדירה זו ופרוי מייקה כבר עשתה את ההכנות לפני כניסהו, כעין קנית כלים, רהיטים וטהור החדר, במהירות קדחתנית וקורת רוח.

לפני ימים אחדים הומינה אותי פרוי מייקה לאכול פת ערבית בחברתה ובחברת האדון דורן.

השלחן באולם שלה היה ערוך כראוי ומצטיין בנקיות. בייעה שבעלת האושפיון שלנו היתה עסיקה בחדר הכשול בהכנת הסעודה, ספר לי האדון דורן איזה ממאירעית חייו.

— כך הוא מנהגו של עולם, דוקטור נכבד! — הסביר לי האדון דורן, בהרליקו את הסיגרה הנורפת. הוא נוהג להשתמש בסגנון מדעי, כביכול.

— כלנו חיבים אנו על כרהנו לפרוע את הטס האנושי ... בניע לי — מר דורן השפיל את קילו מעט — הנני מאשים עיר את הרופא שלי ... היא לא היה מומחה במקצוע זה וע"פ מצותי הכנסתי בקרבי כסף חי במדה נפרזה מאד. אומרים שעבשו מרפאים באמצעים אחרים.

האדון דורן חשב אותי ע"פ טעות לסמודנט רופא, ואני מצאתי לנחוק להעירו על טעותו.

— דמותי שהנך רופא ולפוכך הרשיתי לעצמי התגלות לב כזו — המשיך מר דורן את שיחתו והתאדם — אבל אחת היא סוף, סוף ... צריכים אנו להודות שחכמת הרפואה לא הגיעה עדין למרום תעודתה ... חד אומר שהייתי מפריו על המדה בהשתמשי בכסף חי, חד אומר שלא נתרפאתי כראוי והעובדה, שאנכי לקוי לעתים ידועים בסחרחרות, ואין לה תקנה ...

בין כך נכנסה פרוי מייקה עם בהצחוק שלה המלא חן והנישה לנו את הליבויות.

— מה יום מיומים? — שאלתי את פרוי מייקה.

— זהו יום הולדתי — השיבה פרוי מייקה והורידה את עיניה, כמנהגה.

האדון דורן מונ לו כים יין והכריז: לחיי בעלת האושפיון שלנו!

— הרי הרופא צוה עליך לבלתי שתות יין. מר דורן —
אמרה פרוי מייקה בקול ראגה, לאחר שהודתה לנו על ברכתנו.

מ.

כך דרכן של בעלות בתי-משהאות ממין ידוע: הן מסתלקות בשעת בקורי האורחים ומפקירים אותם להשגחת המשרתת. לציבך לא עלתה בידי, למרות בקורי התכופים בבית-המשתה, "לשגשת המלחים" לראות את הפונדקאית. יודע אני שזוהי פרוי גרטרוד, שמבקרה לעתים קרובות את בעלת-הבית שלי ושאת בקוריה אני מכיר תמיד ע"פ הצחוק המצלצל והמרעים, שהיא מלווה בתנועות ידיה ורגליה השונות.

אתמול בערב נכנסה אלי פרוי מייקה בלוית פרוי גרטרוד.
— הנני מרשה לעצמי להציג לפניך את חברתי — אמרה
פרוי מייקה — זוהי שכנתנו, שהנך מכיר ביראי.

פרוי גרטרוד היא אשה בת שלשים ושמונה לא-מכוערת-
וקוקטית. היא טרם הספיקה לשבת לפני השלחן והנה התפרצה
בצחוק המיוחד לה לרגלי בדיחה, שאמרה פרוי מייקה במבטא
הגרמני-העממי.

— מדוע הנך ציחקת כל כך? — שאלתי את פרוי גרטרוד
ונתאדמתי.

אני לא הבנתי את פירושה של הבדיחה שנאמרה במבטא
העממי, אבל הרגשתי שהיא מכונה כנגדי.

— אני אומרת שהנך מלומד ויושב-אהל — התנצלה פרוי
מייקה — והנך שונא את הנשים — וכשפנתה לחברתה: בעולם
לא ראיתי איש ענותן ושוקד על ספרים כזה.

— צריך לשנות אותו — אמרה פרוי גרטרוד —

-- תפקיד זה נמסר לידך — ענתה פרוי מייקה בלשון
רבים — ולעת עתה אלך לקנות שכר ברשותו של בעל-הבית —
היסיפה בקומה ממקומה. כשנשארתי, "ביחודות" עם אורחתי, לא
ידעתי מה לעשות.

כאיפן אנטשנטיבי נמושכה ידי אל הספר המינח על השלחן ,
 אבל תכף כבשתי את תנועתו, שכנראה, הרגישה בה פרוי גרטרוד,
 ואומר :

— הנני מבקר לעתים קרובות את בית-המשתה שלך, אבל
 לא זכיתי לראיךך .

— כן, הנני עסוקה בכלכלת הבית ואין לי פנאי . בעלי
 מתעסק בעניני בית היין .

שוב נשתתקתי, מבלי מצוא מלים .

— בעלת-הבית שלך—אשה יפה וטובה במאד מאד—פתחה
 פרוי גרטרוד — אבל, חבל, שחיה הולכים לאבוד : היא היתה
 יכולה להתארש ...

— כלום מזכירה את את האדון דורן ? — חפצתי לשאול,
 אבל תוך כדי דבור נכנסה פרוי מייקה .

— הוי, הוי ... פרוי גרטרוד, הנך מסיתה לדבר-עבודה
 את יוסף הצדיק שלי — קראה בכניסתה והעמידה על השלחן
 צלוחיות-שכר אחדות .

— יוסף הצדיק ! — התפרצה פרוי גרטרוד בצחוק — הנך
 באמת כזה ? ...

— ואני יודעת את „היצר הרע“ שלו—הוסיפה פרוי מייקה—
 זוהי המשרתת שלכם !

— אבל, פרוי מייקה ! — העמידה בת-שיהתה פנים של
 נעלבה — אל נא תוציאי שם רע על ליזכן ... היא אשה כשרה .

פרוי מייקה מלאה את הכוסות שכר ופני האורחים צהלו
 ושמחי ...

— אלמלי הייתי סטודנט ובעלת-הבית שלי — אשה כמרת
 מייקה...—פתחה בניחוח פרוי גרטרוד וסיימה את דבריה במבטא
 הגרמני-העממי ...

עכשו בא תור פרוי מייקה להעלב והיא נתארמה :

— אבל ! פרוי גרטרוד ! — איימה עליה באצבע .

הסעודה הבלתי-נעימה לי — השכר נקנה על חשבוני—ארכה
 עד אחר חצות .

מני היא בלונדינה בת י"ז, פורחת ובריאה. כל ישיבתה
יאונרת אווה כמחן-עצמי אוילי. היא הולכת הלך ורקד קצת
ובשעת דבורה היא עוצמת את עיניה ומרכינה את ראשה כלפי
הצד בקוקטיות כפרית.

בהתרגשות ידועה הייתי מחכה על בואה. בבקר הלכתי
לכיתה ובאיפן עסקני—כאלו לא היה לי פנאי למפל בענינים כאלה—
הזמנתי לבוא אלי ולקחת את הלבנים לכבוס.

היא באה בערב בשעה התשיעית, כפי שהתניתי עמה, ואני
בעצמי פתחתי לה את הדלת. היא צברה וסדרה את הלבנים
בדיוק ובחשבון וכפי שנרמה לי באטיות מכונת.

אני ישבתי מור פני השלחן והייתי משתדל להתראות שקט.
— הנני מפריעה אותך! — היתה פונה אלי מני פעם
בפעם. כשהייתי מסלק לצדדין את הספר הגדול שהיה מונח לפני,
כנהוג, והייתי רושם את מספר הלבנים שהקריאה לפני מני בפנקסי
הקטן.

— לא! לא! לגמרי לא! — הייתי מרגיע אותה...

כשגמרה את עבודתה, הזמנתי לשבת על כסא.

— לשם מה? — שאלה מני לא בלי קוקטיות.

— הנך כובסת כמעט בשביל כל חברי—פתחתי מכלי דעת

מה לרבר —

— כן, הננו כיבסים בשביל כל הרוסים שברחובנו.

אחותי את ידה, אבל היא השמיטה אותה ממני.

— לשם מה? — שאלה — הנח...

— כלום סרבנית את לכל חברי? — פתחתי עוד פעם.

— שאר הרוסים אינם מרשים זאת לעצמם—ענתה כנעלבה.

ידעתי ששקר בפיה, ורבר זה הגביר את התרגשותי שבעתים.

— מני! מני! — התאנחתי בקומי ממקומי — מעולם לא

דמיתי שהנך סרבנית כל כך.

הא קפלה את הלבנים ותלך לה.

י.א.

מלצר בקר איתי אתמול, אני הרגשתי את עצמי חולה וחייתי מוטל בערשי. זה היה אחרי הצהריים ופרוי מייקה נכנסה ושאלה לשלומי

זהו בשביל החולה — אמרה כבת-צחיק המלכב שרה יהגישה לי קערת מרק שהתקינה בשבילי.

מלצר מוצא שפרוי מייקה יפה ונחמדה עדין.

— בעלת-הבית כזו היא אוצר בשביל אכסנאי — אמר מלצר —

איש אחר במקומך לא היה יושב „בתענית“.

פרוי מייקה הבינה שמדברים אדוזה ונתאדמה.

— הדוקטור שלנו נוסע אל העלמות שברחוב „המהנדסים“ —

פנתה פרוי מייקה אל מלצר בתלונה.

— אני הייתי נשאר כאן! — אמר מלצר אלי בשפה

הרוסית — אישה כזו שקולה כנגד כל העלמות שלנו.

— דברו גרמנית, אני איני מבינה כלום! — קראה פרוי

מייקה.

אני הסתכלתי בה והיא נתאדמה מפני מבטי הממושך.

היא נראתה לי באמת יפה ונחמדה באותה יעה, וכמעט שהייתי

מתחרט על ששכרתי לי דירה חדשה ברחוב „המהנדסים“.

י.ב.

זה כשני שבועות גר אנכי בדירתי החדשה. בעלי-הבית שלי — זוג חשוך-בנים, בא בימים. האיש בן חמישים, גבה-קומה וצנום, שאינו יוצא מעולם מחדרו. רק פעם אחת ראיתו תוך הרלת הפתוחה לחצאין, כשהכניא העגלון את החפצים שלי והפריע את דומית הבית התדירה. האישה חצעירה ממני, גם כן גבה-קומה ודלת-בשר, על פניה היבשות והקרות מרחף סימן גדולה של ימים עברו. הלוכה בנחת ורבורה בשלוח. היא מטעימה כמה פעמים שרק כשנחמים, מיום שחלה בעלה, התישבה ברחוב זה. עם

שכנותיה אין לה כל מגע יומשא. היא אינה מכירה אותן לגמרי. משרתת אין בבית, וכפי הנראה, ממלאה היא בעצמה את כל צרכי הבית, לרבות צרכי האישפוז והכל נעשה בהשקט ומניחה, כאלו יד בלתי נראית מנהיגה ומטיחה על הכל. כשאני חוזר הביתה בערב, הנני מוצא את המטה ערוכה, הבקבוק מלא מים, הספרים מסודרים וגם העתון האשכנזי — העתון הקנסרוטיבי המקומי — מונח על שלחני.

אינני יוכל לסלק את עיני הצמאה בשום איפן מן הרחוב שלי. הנני עומד כל היום לפני הלוני ומסתכל ברחוב ... מתאמצת עיני לחרור לתוך היריעות שעל גבי החלונות שבבתי שכני. יודע אני לפיכך את כל דיירי הרחוב ואת כל הילדים הקטנים שמשתעשעים לפני חלוני ... והם יודעים אתי מקטן עד גדול. יודע אני את השעה שבתי של שכני הקצב יושבת בחנות ומכיר אני את כל הקינים שלה. אין שום כח בתבל יוכל לסלק איתי מחלוני באותה שעה. הנני עומד כמתחנן, כעני שמחזר על הפתחים ושואל מבט אחד מעיניה הכחולות והיא ... מפטפטת כל הזמן עם עוזרו של הגבל.

בחדר שכני הגרמני מצלצל ביום הראשון צחוק של עלמה. שומע אנכי מאחורי הפרגוד את הדבור ואת — השתיקה. פעם אחת פתחה על פי טעות את דלת חררי ומיד נסתלקה. מדוע אין העלמות אוהבות אותי? ממולי גר בן-עירי ולו מכרה — תופרת קטנה. היא באה אליו פעמים בשבוע. הוא שורק אלי אז מבעד החלון ומוריד את התרים. פעם אחת סלקה את התרים, הציצה בחלוני ומיד נסתלקה. מדוע אין העלמות אוהבות אותי? באיזה המחולות יוצאות במחולות ביום הראשון בחורים וגם בתולות.

הנני עומד בקרן זיית ומסתכל בוינות.
ומוצאות חן בעיני ביהור שתי עלמות.
פעם אחת הלכתי אחריהן, הפצתי לדעת את מקום מישבן:
זהנה הן שרויות בבית בעליה התחתונה.

יג.

הברו מלצר — בר-סמכא בעיניי אהבה היא מלמדני:
אל תאמר: הואיל ואני רוצה להשתמש באשה, אלך ואקיים;
צריך לחבקה, לנשקה, לגפפה תחלה. מתחלה הרהורי-עבירה
ואחר כך העבירה.
ומלצר מצליח לגבי הנשים.
יש שאני יושב בחדרו והנה הפעמון מצלצל.
— בשעה מאוחרת כזו — אומר מלצר קצת בתמיה, קצת
בהנאה מסוּתרה.
— הכנסו! — משיב היא לקול הרפיקה שבדלת.
ושתי המכרות שלו, עלמות יפית וצעירות נכנסות.
האחת נגשת אל הראוי ומתקנה את תסרוקתה, השניה יושבת
לפני השלחן ומצניעה את ידיה במוף שלה.
— הגם זה רוסי? — שואלת הבכירה, מבלי הסתכל בו.
— כן! רוסי! — משיב מלצר, שעומד לפני התמחוי ומתעסק
בהכנת טיי — רוסי ושמו שבצ'נקה.
— איך? — שואלת האחת.
— ש... צ' נקה — צוחקת השניה.
נוהג מלצר להעלים את שמו ואת שם חבריו מן העלמות
ומכרה בכונה שמות ימיבמאם קשה בשביל הנרמנות.
— פתח! — רומז אליו מלצר בשפה הרוסית — פתח! נסה
את כחך, אילי תצליח!
איני רוצה — משיב אני וכדי לכסות את מכובתי הנני
מדליק פפירוסה.
מרניש אני שהנני מיותר כאן והנני מסתלק.

פעם אחת הלכתי עם מלצר לאולם-המחולות .
אמרתי : „בריל רבא אכיל תלמידא“ .
עוד טרם מצאתי את ידי ואת רגלי והנה מלצר לקראתי ,
שלוב-זרוע עם שתי עלמות .
— קח את האחת ! דבר אתה ...
אבל העלמות מכינות שמדברים אודותן והן מושכות את
בן-זונן הלאה .

יד .

אלמלי ידעתי לצאת במחוקות !
היית מזמין אחת העלמות למחול . אולי מצאתי בזה חן
בעיניה וחשקה בי .
אלמלי ידעתי לשתית שכר !
הייתי מזמין אחת העלמות לשלחני ואשת ואשתכר . אולי
מצאתי בזה חן בעיניה וחשקה בי .
אבל איני יודע לצאת במחולות ולשתות שכר . ולפיכך הנני
זוזר הביתה כרד ואבל . הנני תועה ברחובות , כמכהירח , חולץ
את מצנפתי , כדי לצנן את ראשי באויר הקריר שאחרי חצות
הלילה . לפני עובדים זוגות-צעירים , שעזבו את אולם-המחולות
וחולפים בזריזות לפני .

ויש שאני אומר בנפשי : מה ביני ובין חברי ?
הם באו ללמוד ולומדים , ואנכי באתי ללמוד ואינו לומד .
הם יושבים ושומעים את השעורים בתשומת-לב , ואנכי יושב
בהיסח הדעת וחושב אדות הערב .
מי יתן ויבוא הערב !
יכשבה הערב יושבים חברי בביתם או מטיילים כמנהג בני-
אדם , ואני משוטט ברחובות-קריה בלי קץ . בלי מטרה , כאלו כח
פנימי דוחף אותי בלי הרף .

א, קאצקא.

ישיב שאני יושב בתיך חברי בכיתה של פרוי מילר ואנו דנים בשאלות היום.

ינדמה לי שהיא, בת החלומות, שאני נחכה לה שבוא תבוא, נכנסת ומתקרבת אלי.

היא יושבת על ברכי ואנכי מחבקה ומלטפה.

— מדוע בחרת רק בי? — שואל אני בלחש — הרי אינני יחיד כאן.

היא שותקת ואחרי שתיקת רגע:

— אתה שקט זהמה כל כך סוערים! — ומשתתקת שוב ומורידה את עיניה הכחולות.

יפתי — לוחש אני — ורק בשביל זה?

— אתה עליו והם דכי-רוח — משיבה יפתי.

— יפתי! — קורא אנכי בתאות-נפש.

אתה צהוב והמה שחורים! — מוסיפה בעלת העינים הכחולות ומסתלקת.

ואנכי נשאר שוב יחיד וגלמוד בין חברי ומרגיש חשק בלתי נכבש להמלט ולשיש ברחובות בלי קץ, בלי מטרה.

זו.

— מותר ללות איתך, פרוילין? — שאלתי את העלמה שפגשתי כמה פעמים ברחוב „המהנדסים“.

— אמנם! — השיבה בחביבות.

וכך התודעתי אליה. כעבור רגעים אחדים היינו כמכרים ישנים ואני אמרתי לה:

— מוצאה את חן בעיני!

והיא השיבה:

— גם אתה מוצא חן בעיני; מתוך אתה ואיהבת אנכי את הצעירים המתונים.

— יאת עיניך שחורות ושערותיך שחורות ויקרת-המציאות את בין הגרמניות הבלונדינות.

נשים .

שילבתי את זרועה ומילתי אתה ברחובות מעוטי-האיבולוסין .
תירת רבי : ,מתחלה הרחירי עבירה" ...

מריכן זהו שם מכרתי — עובדת אצל רופא-שנים . היא
משתחררת מעבודתה בשעה הששית בערב והנני מחכה לה
בקרן הרחוב .

— ערבא טבא , מריכן ! מה שלומך ? — שואל אני .
— טוב . ושלומך ? — שואלת היא .
— גם כן טוב !

אני שילב את זרועה ומטיל אתה ברחובות מעוטי-האיבולוסין .
מריכן , אפשר שתסורי אלי ? — פותח אני .
— לא ! דבר זה הוא בלתי-אפשר ...
— מדוע ? — שואל אני .

מריכן מורידה את עיניה ושוחקת . רואה אני כעין עצבות
בפניה , והנני מהררה : ,צריך לחבקה . לנשקה . לגפפה תחלה"...

כשביע שלם לא ראיתי את מריכן . בכונה השתממתי
מהתראות אתה .

אתמול פגשתיה שלא במתכון .

— מה שלומך , מריכן ? — שאלתי , כאלו לא נפל
בינינו דבר .

— טוב מאד ! — משיבה היא . ואחרי שתיקה בלתי-נעימה :
— איפוא היית כל הזמן ?

— עסיק היית , ולמרות חפצי לראות אותך לא עלתה בירי
לצאת לקראתך .

— ואני — משיבה מריכן בסקרה אלי מן הצד — ראיתך
כמה פעמים .

הנני שולב את זרועה ומטיל אתה ברחובות המיודעים לנו .

— מריכן , — פותח אני — עד מתי תקשי את לבך ? עד

מתי אסבול יסירים על ירך ? ... מדוע אינך רוצה לבוא אלי ? ...

מריבן לוחצת את ידי ומתרפקת עלי בכל גיפה.
 — אלמלי החלמתי להפקיר את עצמי לאיש, הייתי בוחרת
 רק בך, רק בך... אבל איני יכולה...
 — מריבן, מדוע אינך כשאר העלמות? מריבן! — הנני
 לוחץ את ידה בחזקה.
 — בקש לך אחרת בשביל זה... — לוחשת מריבן.
 רואה אנכי, שכל עמלי לשוא והנני מחליט להפסיק כל
 משא ומתן עם העקשנית.

מ.ז.

חצי ניסן... בקר... האויר לח ומוזעזע את הגוף. השמים
 לא התחממו עדיין כראוי מזוה של שמש האביב והעננים שמכסים
 אותם בלילות הקרים עוד טרם התפוררו ורובצים על הגגות של
 החומות הגבוהות.
 הנני בוינה!
 השעה השביעית... הרחובות לא התעוררו עדיין משנתם...
 הנני נכנס לבית-קהה, שנפתח רק עתה... בבית שורר חצי-אפל...
 המשרתת נכנסת בברכת: צפרא טבא, יומא טבא, היה
 שלום. — הברכה המשילשת המקובלה בקרית-מלך זו.
 זוהי עלמה וינאות — אימר אני כנפשי ומסתכל בה... הנני
 נוטל אחד העתונים וקורא בו מראשו עד סופו... הכל מענין אותי...
 בין כ" והרחובות התעוררו לחיים. נשמע שאין פתיחת ההגוזות...
 מן החנות שכנגד יוצאה עלמה בת ט"ו וסוקרה מסכיב לה במבט
 זר, כאלו אינה מכירה כלום. היא מרימה את התוים שעל גבי-
 החלון, סוקרה עוד פעם ברהוב ומסתלקת כחנות...
 כנפיות של אנשים עוברות לפני בית-הקהה... הכל מזדרז
 והולך...
 הנני יוצא החוצה ומתערב בין ההמון... הנני ננש אל השיטר
 המנוהץ ושואל: היכן האוניברסיטה?

הנני הולך אל האינברסיטה ומסתכל בעלמות הופות
שעוברות לפני .
הרי בשביל היונאיות באתי ליונה .

הלכתי לבקש לי דירה במחוז התשיעי .
תעיתי ברחובות בלי סדר קבוע , שבור תשואות-קריה
וצמא מקלט . ראיתי דירות רבות ופסלתי אותן , מבלי דעת
מדוע , ומתוך כך למדתי נמוסי דאתרא : קבינט קוראין לחדר בעל
חלון אחד .

כשנכנסתי לבית אחד , יצאה לקראתי עלמה בת י"ח ,
בעלת זרועות חשופות ולחיים מפותמות-אדומות , שחטמה העב
ביותר האציל לריוקנא שלה טפשות גסה . הסתכלתי בה ומבין
הקרע שבכתנתה , הבלתי מרוכסה , בולטת חתיכת-חזה מבהיקה,
כתפוח נבשל בין עלי האילן .

— כמה רוצה את כשביל הקבינט ? — שאלתיה .
— י"ד גולדין — ענתה העלמה , בהברה היונאית היותר
צחה .

— סכום הגון — גמגמתי .
י"ד גולדין , לא פחות — השיבה העלמה , בהצניעה את
מנעליה תחת שולי בגדה .
הסתכלתי שוב בה ובין הקרע שבכתנתה הבלתי מרוכסה בולטת
חתיכת חזה מבהיקה כתפוח נבשל בין עלי האילן .
— מוטב — זאתן דמי-קדימה .

יז .

יומא דפגרא .
הנני מבלה את כל היום בגן-העם .
בבקר הנני מטיל בשדרות הארוכות של גן-העם , הולך
מספסר לספסל ומתודע אל העלמות הפנויות .

וכך אני מתורע אליהן :
אם היא קוראה בספר , הנני שואל :
— כלום מותר לדעת איזה ספר את קוראה ?
כשהיא חולמת , הנני מכיל את מקלי שלא בכונה ואומר :
פרדון ! כשהיא מסתכלת בי , אני אומר :
— אם איני טועה , ראיתך כבר פעם אחת ...
אם בלונדינה גמורה היא , אני אומר :
— פרייליך , הריני נשבע בחיי שהנך ברלינית ...
ואם יהודיה היא , הנני פונה אליה בלשון לעז וכשהיא מביטה
עלי בתמיה , הנני מתנצל :
— דמיתי שמבנות אמליה את ?
כזהרים הנני אוכל בִּקְנֵמֵהֶן קִמְיָא (שלחן הסטודנטים)
וחושב אדות גן-העם .
בערב הנני מטיל בנן-העם עם לארא הקטנה .
לארא — זוהי עלמה בת י"ד , קמנת-קומה , בעלת עינים
שחורות ושערות שחורות . היא היתה מסתכלת בי תמיד כשהייתי-
עובר לפניה .
פעם אחת כשהלכה יחודה , בלי אחותה , שמלוח אותה
תמיד נגשתי אליה .
— מדוע הנך מסתכלת בי תמיד ? — שאלתי .
— כלום אסור להסתכל כך ? — ענתה בתמימות .
ילדה היא עדין , בלתי מפותחה לגמרי , זה בשנה העברה
פסקה לבקר את בית-הספר לעלמות . ראיתי את הספר שבידה :
רומן של טרליט .
— היכן את לוקחה את הספרים ?
— ביבליותריקה קטנה יש לנו בביתנו ואני קוראה את
הספרים שאני מוצאה שם .
— הגידו , מדוע הנך מסתכלת בי תמיד , כשאני פוגש כך ?
היא מתחילה לצחק כתינוק .
— אני אניד לך , אבל אתה מצדך צריך למלאות בקשה
אחת . אני וחברתי היינו מדיינית זו עם זו . אני אומרת : ציכני
אתה , והיא אומרת : לא . הגידה , את מי מאתנו הצדק .

נשים .

- צועני ? — כבשתי בקושי את יצרי לבלי לצחק — כן ?
צועני אני ... הצדק אתך !
— צועני ! צועני ! ובכן אני הצודקת ... — פניה הצהירו
והיא התחילה לספוק כפים .
— אבל הגידי , ילדתי , כיצר הכרת שהנני צועני —
שאלתיה .
— פניך מעירות שהנך צועני ! בכלל אין אתה רומה לשאר
בני-אדם ...
— האמנם ? אבל אני מתפלא על טביעות-עיניך הטובה .
— אבל , הרי צועני אמתי אתה ?
— כמוכן מאלי .
תמימותה הבלתי-רגילה התחילה לבדח את דעתי וההשערה
הנורה שלה הפליאתני .
— כן , יפתי , צועני הנני . הצוענים , כידוע לך , מפורדים
ימפורדים על פני התבל בלי ארץ , בלי מלך , יצריך להודות שאינם
מעורבים בין הבריות . ע"כ דרכם להכחיש את גזעם , כפי היכלת ,
אבל אני איני מתכיש בגועי . אדרבא מתנאה אני בצועניותי .
— טוב אתה עושה ! הרי כל בני אדם שוים .
וכמתכינת לאשר את דבריה , היא מסתכלת בי בחבה .
— הצוענים רבם מנגנים ומזמרים , האין זאת ?
— כן ! גם אני מנגן ... במקלה ... בבית מרוח . את
איהבת , בלי ספק , את המוסיקה .
— במאר מאד !
טילתי אתה פעמים אחדות בשדרות מעוטי-האוכלוסין ,
התשיקה לבדות דברים מלב תוקפתני ואני מספר לה ספורים
שונים אדות הצוענים .
— אל תגיד לאחותי , או לחברתי שהנך צועני ! — אימרת
לאלא אחרי ישוב-הדעת ... — איני רוצה !
הנני מבטיחה שסוד זה יהיה כמום אתי .

י"ח.

הנני מבלה את כל היום בנגן-העם.
בבקר הנני מטיל בשרדות הארוכות שבנגן-העם, הולך מספסל
לספסל ומתודע אל העלמות הפנויות.
ואלו הן :

מיצי — היא גזברית בחנות של בגדים, אבל עסיקה שם
רק אחרי חצות היום.

בְּבִי משמשת בתור עוזרת בכית-מסחר, אבל הרופא צוה
עליה להנפש בימי הקיץ ולטיל הרבה,
נְקֵטל — תופרת היא.

ואנרל, אנרל?..

מה איכפת לי!

בצהרים הנני אוכל ב"מנסה אקדמוקה" וחישב אדות נגן-העם.
בערב הנני מטיל בנגן-העם עם לאלא הקטנה.

לאלא אינה יכולה לשהות זמן רב בנגן-העם. אמה מפקחת
בעין דואגת עליה ועל אחותה הקטנה ובשעה השמינית הוזרת הן
הביתה.

הנני מלווה אותן לפעמים.

לאלא! — אמרתי לה פעם אחת, כשישבנו יחד על הספסל
בגן והייתי אוחו בידה ומגפפה — לאלא, הרי צועני אני, כפי
שהכרת בעצמך, ע"כ צריכה את לסמוח לי אם אני עובר לפעמים
שלא מדעתי על חקי התרבית שלכם... אפשר שגם זאת אסור...
כלומר לחבק יד עלמה, בשעה שמפטפטים אתה? אסור?...

— אסור! כמובן מאליו! אלמלי היתה אמי יודעת שיש לי
מבר צועני... אלמלי ידעה! — היא מסתירה את פניה בידה,
כמתבישה.

— מה עשתה אמך, אלמלי ידעה?...

— היתה סוגרת בעדי בכריח ודלתים!

— רבינו של עולם! כלום באמת האמות שלכן כל כך

אכזריות?...

- ושלכם? — שואלת לאלא בהתענינות — ספר, כיצד נוהגים אצלכם?
- אני אספר לך. הרי נתראה עוד כמה פעמים.
- כן! — משיבה לאלא באי-בטחון — אבל אלמלי יכלה לבוא לנן שוורצנברג? גן זה סמוך לביתנו.
- כן! יודע אני.
- חבל, שאיני יכלה לשהות זמן רב בוונה. אמי נוסעת אל אחותה לאחותה ואני צריכה ללות אותה.
- ואימתי תשוב לוינה?
- איני יודעת? ואתה, הרי אתה נשאר כאן... האין ואת?
- מי יודע? אנו הצוענים אין אנו יודעים לאן ימלטנו הגורל... הכובש שלנו...
- אתם טאמינים בכוכבים, בירח, בשמש... האין זאת? אני קראתי כל זה בספר.
- כן! בכוכבים, בירח, בשמש.
- ובאהבה! — מוסיפה לאלא בקול נמוך.
- מהיכן את יודעת כל זאת? — שואר אני בתמיה עשויה.
- חברתי הרומנטית מברחת אותי מאד — בכינה הסתרתית ממך את "הדוגמה" היותר קדושה של אמונתנו.
- ומדוע הסתרת ממני? —
- הרי נערה קטנה את ואינך צריכה לדעת את הכל. לאלא משתתקת.
- לאלא! הנידי, האין את מתיראה מפני, הרי שמעת, בצי ספק, שהצוענים גונבים את הילדים. כשהיית תינוק היתה אומנתך מאימת עליך, "בצוענים" שיבואו ויגנבו אותך, אם לא תחרלי לבכות, ואת נשתתקת כרגע... אצלכם מאיימים על התינוקות בצוענים.
- כן! אמת היא! — צוחקת לאלא.
- ויודעת את, מה כונתי לעשות? כשהייתי נער קטן עדיין, אמרתי לי פעם אחת: נקם נאקם את כבוד הציעני-הנעלב. וכיצד? חודי נא!
- הגידה, הגידה! — מתחננת הקטנה.

א. קלאצקא,

— נשבעתי לגנוב את העלמות שלכם, אבל את הבוגרות.
שדניעו לפרקו.
— הנך מתלוצץ! אי-אפשר.
— כן... לאלא! איני משקר...
— אם כן אהיה מתירא מפניך. — משיבה היא במנוחה
מלאכותית.
— הברירה בידך, ילדתי! את, את ברצונך הטוב היית
הולכת אחרי?
— אם גנב גנבת אותי, הייתי הולכת אחריו. הרי חזק
אתה ממני! —

יב.

הנני מבלה את כל היום בנג-העם.
בבקר הנני מתהלך לפני שער הגן ואורב לזלמות שנכנסת
לגן.
— כלום מותר ללות אותך, פריילין? — שואל אני ומניף
את מצנפתי, שתיקה.
— כלום מותר ללות אותך, פריילין? — חוזר אני על
שאלתי.
— במטיחא, הרף ממני!
— סלחי, פריילין! — והנני מרים את מצנפתי ושב אל
גשמתני.
— כלום מותר ללות אותך, פריילין? שואל אני את
השניה.
— אם הדבר גורם לך תענוג...
— בודאי, בודאי! והנני מטייל בצדה בשררות הארוכות
של נג-העם. בצדהים הנני איכל, במנסה אקרומיקה" וחושב אדות הגן.
בערב הנני מטייל בגן עם לאלא הקטנה.
— אתם, הצוענים, אין אתם יכולים לכבוש את תאוצתכם—

אימרת לאלא ומתחמקת מתוך החבוק — שוכח אתה שאנו יושבים
בגן וכל עובר רואה .

— סלחי! סלחי! — מתנצל אני .

— דמכם רותח ביותר! — אומרת לאלא בהמשך דבריה
ומאימה עלי באצבע, כדרך שמיכרים את התינוק .

— זוהי אמת! דמנו רותח ביותר. האמות שלנו יודעות
זאת טכבר, ולפיכך מצאו אמצעי לצנן את דמנו. הרי, ידוע לך,
שהן משליכות את התינוקות אצלנו, כשהם יוצאים לאייר העולם,
לאמבטא של צונן. אלמלא זה, לא היינו יכולים להתקיים על
האדמה הקרה .

— אנכי שמעתי זאת, אבל דמיתי כי בדותא היא .

— לא! אין זו בדותא, ילדתי! יכל אנכי לספר לך הרבה
אדות אמבטאות של צונן שעושים לנו, כדי לצנן את דמנו ... זוהי
אמת ... ובכן, אסור לנפף את ירך הרכה?

— לצועני הכל מותר! — משיבה הקטנה שלי .

וידה כל כך רכה, יפה ונעימה, לבנה ומבהיקה כמחוטבה
משיש, קטנה ומפיטמה כידו של תינוק. ויש שנדמה לי שזוהי
צעצוע, ואני משהעשעש בו. הנני מטלטלה וזורקה כלפי מעלה,
זורקה מיד ליר, מגנפפה ומחליקה .

— אתה מתבון לעשות מקפה מירי — צוחקת לאלא .

הנני טועם את טעמה של המקפה בנשיקה ארוכה .

— מה אתה עושה? הרי הכל רואים! — לוחשת היא בקול נמוך .

— אלוי! אלוי! מה זאת עמדי? — מוסיפה היא — מעולם

לא היותי חולמת לנפול בידי צועני. צריך ללמדם את חקי הנמוס
היותר פשוטים .

— מה לעשות ואנו לא למדני מעולם כלום. הספרים

שניאים לנו; אומרים אצלנו שהתורה מתשת את כחו של אדם

והכח הוא העיקר לנו. אצלנו אין נוהגים לסגור את התינוקות

בחדרים צרים, שרק רצועת-שמים הידרת תוך החלונות והאוויר

מתניק — כפי שנהוג אצל שאר האימיות — אנו אוהבים רק את

הטבע. אני, למשל, מיום שעמדתי על דעתי איני זוכר אלא את

הסוס, שהייתי רוכב עליו מן הבקר עד הערב .

ואתו ... הוי רבונו של עולם!
 — כלום יש לך אחים? — מתענינת ילדתי.
 — יש לי אחים! גם אבא ואמא יש לי.
 — גם אח קטן יש לך?
 — כן, אח קטן, בן חמש שנים.
 — והוא יודע כבר לרכוב על הסוס?
 — איני יודע. זה ארבע שנים שלא ראיתו וכשעזבתיו לא רכב עדיין.
 לאלא צוחקת והצחוק שלה מצלצל כפעמון.
 היא כל כך רכה וחכיבה, כל כך מתוקה, שהנני נסתחיל להכין את מעשי המכשפה, שאומרים עליה בספרים, שהוא מכשלת ואיכלת את העלמות הקטנות. כנראה, זהו התבשיל היותר נעים!
 — חפצה אני לראות את אחיך הקטן.
 — אני אגב אותך, אביאך לבית הירי ושם אראה לך את הכל.
 — אלמלא מוראה של אמי, הייתי הולכת אחרוך — אימרת היא —
 — אבל לא עכשו, לע"ע רכה אני בשנים — מוסיפה היא.
 — אני אחכה לך עד שתשיבי מנסיעתך. אני אקים אז את שבועתי שנשבועתי.
 — הנך מתלוצץ! לא! הנך לועג לי — מפקקת לאלא.

ב.

ובשעה שאני מלמד את לאלא הקטנה פרק באהבה, הנני לומד תורה זו בעצמי מפי קרולינה. זוהי מזמרת במקהלת-מזמרים באחד בתי-היין שמהוג' לעיר. עלמה קטנה, בעלת שערות-פשתן כתומים, שיורדים תלתלים על צוארה. גון פניה זך ומוזג ויש בו מעין חורה חולנית, שמתגברת ע"י הפוך שהיא משתמשת בו. היא אינה יפה, אבל מלאת חן, ביחוד בשעה שהיא צוחקת ומשתדלת להפיק רצון.

נשים .

בפעם הראשונה פגשתיה בנג'ה-עם, כשישבתי על מקומי הקבוע בשדרה החביבה שלי, והייתי עושה נסיונות בלתי-מוצלחים להכנס בשיחה עם שכנתי. קרולינה הרגישה בזה בעברה לפני, ולבה נתמלא רחמים עלי. היא ישבה אצלי וע"פ כת-הצחוק שרחף על פניה הכנתי שויהי העלמה שאליה נשאתי את נפשי, ותרתי על שכנתי ואתודע אליה.

קרולינה-מורתי היא בת ט"ז ובכן אינה גדולה מתלמידתי אלא בשתי שנים.

למרות שנותיה המעטות בקיאה היא בעניני אהבה והיא אומרת :

— צריכה אני לשלשה גולדין, כדי לקנות מה שנחויץ לקנות...
אני שותק ומעמיד פנים של תלמיד כבד-השנה,
— לע"ע אין לי ממון — מסבירה לי המורה,
ואני מוציא מכיסו את המטבעות האחרונות ומסור לידה,
— ובכן, מתי תבואי אלי? — פותח אני, נבהל בעצמו
מפני אמין-לבי.

קרולינה אינה פוזה בהכמהותיה והיא נמלכה בדעתה.
— כשאפנה... הרי אני רואים זה את זה פה בנג'... אני
אודיעך...

קרולינה רוחה מיום ליום אה בקירה בטעוני והיא רוצה שאהיה מכתפק לע"ע בקולה הנאה. היא מצאה בנג' שדרה שכלתה רגל ממנה ושם משוררת היא בלחש את הרפרטואר שלה.
אוהבת קרולינה את השוופים והנני מחויב לקנות בשבירה מדי פעם בפעם בכלת-נר מלאה שוופים. יש שהיא מעמידה פנים כיעסות, כשאני מתרשל לפעמים במתן-שכרה, והיא יודעת לעמוד על דעתה.

— מתי תבואי אלי? — שואל אני אותה, כשהיא אוכלת את השוופים ולבה טיב עליה.

— הרי אתה רואה איתי מדי יום ביומו בנג', ומה לך עוד? — שואלת קרולינה.

הנני מבקש אחרי תשובה מנצחת ואומר :

— אם לא תבואי מחר, אעזבך לגמרי.
 — אל תבעם, הכיבי! אני אבוא אליך, אבל לע"ע איני יכולה עדיין. אמי חולה והיא נוקטת לעזרתי. והכסף שנתת לי הוצאתי על סמי-רפואה בשבילה.
 — הנך טשקרת: — משיב אני ומחליט בנפשי לבלתי קנות יותר שום שויפים.
 — אל תבעם עלי! — מתחננת קרולינה — אני אשיר את שירתך החביבה.
 היא זורקת את הכלכלה הריקה על הקרקע, מקנחה את אצבעותיה במטפחתה ומתחילה לומר בלחש.
 — אני חפצתי להקניטך מעט — אומרת קרולינה בשעת פטירתה — אני אבוא אליך מחר.

כל הבקר חכיתי על בואה. כעבור זמן-הראיון והיא לא באה, הלכתי לבקשה. אנכי לא ידעתי בדיוק את כתבתה, נסמכתי רק על ידיעות מאומדות שהיו לי.
 נכנסתי לחצר גדול ולא ידעתי לאן לפנות.
 — אה מי מבקש, אדוני? — שאלה אותי אשה זקנה, בעלת פנים נועמות שנשאה בידה מטאטא עם כפיפה של סחי.
 — במטותא מנך! — פניתי אליה בחביבות וארים את מצנפתי — כלום מכירה את עלמה אחת ושמה קרולינה?
 — קרולינה! — חזרה הזקנה.
 — מזמרת היא ב"ארפיום" שבפכטור.
 — אין כאן שום מזמרות בחצר — ענתה הזקנה בכעס — לשוא הנך מבקש.
 אבל רוחי לא נפל בי, ואכנס בפרודור הראשון.
 לחצתי את הפעמון האלקטרי בדלת הראשונה.
 — את מי מבקש, אדוני? — שאלתני משרתת, שפתחה את הדלת.
 — במטותא מנך! — הגדתי — אמרו לי שכאן גרה עלמה קרולינה, עלמה בת ט"ו, בעלת שערות צהובים...

— איני יודעת , אשאל את בעלת-הבית .
 — את מי מבקש , אדוני ? — שמעתי פתאם קול נגיד של
 אשה בת ארבעים עם משקפים על חממה .
 — סליחה ! — הנני מבקש עלמה אחת , קרולינה שמה ...
 הגידו לי שהיא שרויה כאן .
 — אבל מי הוא אדוני ? — שאלתני האשה בקול מצוה ,
 שהביא איתי לידי טובה .
 — הנני ... המנצח במקלה-המוזרים שבפרטור ...
 ב„ארפיום“ — עניתני — והעלמה שאני מבקש היא מזמרת ושרויה,
 כפי שהגידו לי , בבית זה ...
 — יואיר אדוני לשאול את פי השוער ! קְטִי — קראה אף
 המשרתת לבי ולוי את הארון .
 יצאתי בלויית העלמה לבקש את השוער , העמדתני פנים
 סרוויזות , כנאות למנצח של להקת-מוזרים , הוצאתי מצלחתי פנקס
 קטן , ואעשה את עצמי , כאלו הנני מחפש אחרי דבר מה .
 — הגידו לי שבאן שרויה עלמה ושמה קרולינה , בת מ"ו ...
 מזמרת ב„ארפיום“ — אמרתי להשוער — היא גרה אצל אמה
 הזקנה .
 — יש כאן אשה זקנה בקומה החמישית — השיב השוער —
 אבל בנות אין לה .
 במפה-נפש עזבתי את החצר .
 קשים שעורי האהבה הראשונים !

כא.

לא לא הזמינה לי ראיון בגן שוארצנברג הסמוך למעונה .
 כמובן , הכבחתני לבוא ולא באתי : קרולינה היתה אצלי .
 — הוי שקרן ! מדוע לא באת , אני המתנתי עליך — אומרת
 לא לא בנויפה .
 — אני הייתי בגן בשעה הרביעית ... דרך איזה רחוב נכנסת
 לגן — שואל אני .

מעולם לא הייתי בנן זה, אבל משער אני, שיש לו מבוואית אחרים.
— דרך רחוב N. שם עומדת מצבת-זכרון גדולה — משיבה
לאלא —

ובכן מעיתי — מסביר אני לה — אני נכנסתי מצד אחר לגמרי .
— מצד האכסדרה ! — לאלא סופקת כפיה ומתפרצת בצחוק
— אנו מומינים לנו ראיון ונכנסים ממבוואות שונים, הרי
הנן גדול וקשה למצוא זה את זה. אבל אני האשמה. אתה זר כאן
ולא ידעת את הנן .
— אין בכך כלום ! — מנחם אני אותה — מהיום והלאה
נהיה יותר חכמים ! — קשים שעורי-האהבה הראשונים !

ויש שאני מניח את ידה הקמנה על ברכי ומנבא עתידות ...
— הרי הקו הזה שרץ כקשת בחצי-עגול, מתחיל בשרשים
אחרים, רץ ומסתעף, רץ ומתדקק ונבלע פתאם — הקו הזה הוא
קו-החיים. ארוך הוא אצלך ... את תאריכי ימים ... אפשר שתחיי
מאתים שנה ... כלום מגיעים הארופיים לידי זקנה כזו ?
— היי, הנך מתלוצץ ! כלום סביר אתה באמת שאנו שונים
מכם — אימרת לאלא כמעט בנויפה — כל בני אדם שוים ...
— טוב מאד ! ובכן אפשר שתחיי רק מאה שנה . יהיו לך
בנים, ובני בנים, דור רבעים ... זקנה תהיי, כפופה, רועדת,
נשענת על מקל ... את תשבי במסבת בני משפחתך ונכדיך הקטנים
יהיו בוכים וצוחים כדרך הילדים ... ובתך תנער בהם : הסו ! אם
לאו, הריני פותחה את החלון וקיראה לצועני והוא יכניסכם
לאמתחתו ... כעין בת-צחוק יחלף או על פניך הצנומות כעין
אדם יכסה את לחיך החזרות ובקול רועד תאמרי : „הזהרו לכם,
בני, מפני הצוענים, הצוענים רעים המה ... רעים מאד” .
— אפשר שהצוענים טובים המה — משיבה ילדתי — איני
יודעת עדין .

ובכן הלאה ! הקו הזה ...
— הקו הזה הוא של האשר ! מאושרת תחי .
— הקו הזה ? — שואלת הילדה ומסלקת את פניה .

— הנני מרגיש שרוח-הקדש הסתלקה ממני... אפשר שבשנה הבאה, כשנתראה עוד פעם, אהיה מתנבא עד הסוף...
 — זהו קו האהבה! האין זאת? — מתאדמת לאלא.
 ידה הקטנה המתוקה מונחת על גבי ידי ואני מחליק, מחליק אותה והיא כל כך רכה, שנדמה לי שהרך הזה משתפך כעין בשם בכל גופי.
 תשוקה בלתי-כבושה כמעט תוקפתני לחבק את הילדה המתוקה. היא מרגשת שהנבואה הסתלקה.
 — נדמה לי שמנננים שם מיטיב צועני — אומרת לאלא בקול צרוד קצת ומתחמקת מזרועותי -- נלך לשמוע את המוסיקה, הרי אתה אוהב את הנגונים של הצוענים.
 — כמובן מאליו.
 ואנו הולכים לשמוע את המוסיקה.

כב.

בקר, הריני יושב בחדרי ומעיין באיזה ספר. אנא — בתי של בעל-הבית שלי, נכנסת לסדר את המטה.
 לבושה היא תמיד שמלה אחת. זרועותיה וצווארה חשופים, שערותיה בלתי מסורקים, רגליה היחפות נתונות במנעלים גדולים יותר מדי וכתנתה קרועה, כנהוג.
 יש שאני רוצה לשאול:
 — אנא, מדוע אינך מאחה את הקרע שבכתנתך?
 אבל הנני מתאדם ואיני יכל להוציא את המלות האלה מפי ואני אומר:
 — אנא, נשי אלי!
 — הרי אני כאן, ומה אתה רוצה? — משיבה היא.
 אבל כאלו היא יודעת, מה אני רוצה, היא מתקרבת אלי באטיות. אני מניח את ידי על שכמה ומרכיבה על ברכי.
 — אנא, כמה שנות ימי חיך?
 — י"ח שנה.

- היש לך חתן, אנה?
 — לא, הרי צעירה אני לימים.
 — ואחות יש לך?
 — אחות אחת, נשואה.
 — ובעלה מי?
 — סנדלר.
 — אנה, רוצה את להנשא לסנדלר?
 — איני יודעת.
 — אנה, כלום היה לך איזה יחס של אהבה לאכסנאי שלכם
 — מה? — אנה משתמטת מתוך זרועותי — מה אתה סח!
 כנראה, אין אתה יודע את אבותי ... קשים המה מאד בנידון זה.

מיום שהחילותי לקבל פני עלמות בחדרי נשתנה יחוסה של אנה אלי, היא משתמטת להכנס לחדרי בשעה שאני שם, וכשהיא פינה אלי בשאלות קניני-הבית התדירות, פניה סרויחות וכמעט נועמות.

יש שאני רוצה לצחק בראותי אותה בכך. נדמה, כאלו היא מחכה שאדנגג אותה תחת בית-השחי והיא תתחיל שוב לצחק ותשב על ברכי.

גם האם כועסת. כשעברתי היום בפרוודור, פתחה האם פתאם את דלת מעונם ולאחר שסקרה עלי — בלי ברכת שלום — נסתלקה וסגרה את הדלת בעדה.

את האב שינא אנכי זה מכבר, והו איש בן ארבעים או יותר, גבה-קומה, בעל לחיים שקועות ומצה קמיט, שפם שחור ומבט זועם — היא חזר הביתה לעת ערב מהפבריקה שהוא עובד בה. הוא מבליה את הערבים בכיתו, פכוח המיד ואפילו ביום הראשון ובכל פעם שחדרם פתיה רואה אני אותו יושב וקורא את העתון. זהו עתון סוציאלי-דמקרטי, שהוא חותם עליו. מעולם לא ראיתי בת-צחוק על פניו. כשאני רואה אותו בכך 'חושק אני לקרוע מידו את העתון—והו מדת-הדין שלבשה צורה ויושבת על כסא בית-דין.

בג.

הדירה החדשה, שאני שרוי בה עתה, מצויה ברחוב הסמוך. הסדר והמנוחה השוררים בבית, הרהימים בחדרי מעידים על שיוכותם של בעלי-הבית למפלגת הבורגנים. הגברת לא היתה בבית, בשעה שבאתי לשכור את החדר, היא שהתה בוויניציה.

המשרתת, עלמה כפרית, בת כ', פטפטנית ועלי זה, הראתה לי את החדר שמצא תקף חן בעיני. היא מסורה לבעליה בלב ונפש, ואפילו בשעת דבורה היא מדקדקת בתוארי-הכבוד, שהיא חיבונה לגברתה, שהיא אלמנת שר-צבא אוסטרי.

— אני אמתין עד שתחזור בעלת-הבית—נסיתי לומר, בכונה שתזיל את המקח.

— דבר זה לא יועיל לך — ענתה המשרתת בצחוק — הגברת אינה מתערבת בלך בענינים ממין זה.

— ובכן רשאי אני לעשות בחדרי כל מה שלבני הפיץ — אמרתי.

— כמוכן מאליו.

— אני אהיה רשאי לקבל בביתי את כל מי שארצה ?

— אפילו עלמות ! — השיבה המשרתת החצופה.

בד.

יום הראשון לשבוע. החום והשעמום קשים מנשוא.

כל היום הייתי משוטט ברחובות. נכנסתי, כמנהגי, לנף העם. הגן היה ריק. ועיר שם, ועיר שם ישבו איזו עלמות על הספסלים והיו מתנמנמות קצת. נגשתי אל אחת מהן. עלמה מכוערה ובאה בשנים, לכוושה בגדי יום טוב, אבל פשוטים, כנראה שפחה או תופרת.

היא היתה מטתכלת בי ובנראה הפצה שאכנס אתה כדברים-הלכתי הלאה.

על אחד הספסלים הסמוכים לבית-היין שבגן ראיתי עלמה,

ומבלי להרהר הרבה הלכתי לשם , ישבתי בקצה השני של אותו הספסל ועשיתי את עצמי כאלו איני מסתכל בה כלל . לפרקים הייתי סוקר עליה כלאחר-יד ומדי פעם בפעם הייתי נתקל במבטה . היא היתה צעירה לימים , לא יפה , אבל מלאת-חן ופניה הפיקו טוב-לב ותסימות .

נשענת על הספסל . היתה מחויקה בימינה את בית-אחיהו של משה-ממטר ונפנפה איתו כמטטלת . היא היתה לבושה בגדי-קויץ קלים , שצבע הכחול , שהתאים למראה פניה הצהובות , היה בולט ביניהם ביותר . בכל ישותה היה מתבטא שקט ומניחה איך-סופית .

— מדוע הנך יושבת יחידה? — שאלתיה לבסוף .
היא לא ענתה תכף . בת-צחוק חלף על פניה ואחרי שהסתכלה בו רגעים אחדים השיבה :

— הנך סביר , בלי ספק , שהנני שפחה או תופרת שכל איש צעיר מתיר לעצמו להכנס אתן בדברים .

היא דברה בנחת והיתה מטעימה כל מלה באותה הנגינה המיוחדת , שבה משתמשים לפעמים הגדולים , כשהם מסבירים לתינוק איזה שאלה , נגינה שבה מתבטאת סבלנית וטוב-לב בלתי מוגבלים . קולה היה עטוף , כמעט צרוד .

— מדוע הנך סבורה כך? — אמרתי , מבלי מצוא תשיבה .

— אם רוצה אתה לדעת : הריני חברה לך — הוסיפה .

אני לא הבנתי את כונתה והייתי משתומם .

— סטודנטית אנכי! — אמרה לא בלי גאווה , והסתכלה בו

כדי לראות את הרושם, שעשו עלי דבריה .

— סטודנטית! — קראתי בהתפעלות עשויה , בראותי שהיא

נהנית מהשתוממותי הנאה מרובה .

כנראה התכוונה להביאני במבוכה ע"י התגלותה הפתאומית .

היא היתה תלמידה של האקדמיה במינכן , שאחי-אביה היה משמש שם בתור פרופיסור לציור . אביה היה עורך-דין מישבע ומת לפני שנים אחדות . אמה שרויה ביניה והוא מבלה אצלה את ימי-החופשה .

— כמה קטנה אני ביחס אליך — הגידה בבת-צחיק —
כשקמנו מן הספסל כדי לטיל מעט.

היא היתה באמת קטנת-קומה, צווארה היה קצר ושקוע בין כתפותיה. בקומה עשתה עלי כרגע הראשון רושם לא טוב, כאלו נבן בלתי נראה היה מסתתר מתחת לבגדיה. על כל תנועתיה היה מונח חותם של כבדות וזהירות.

— עכשו בא תורך להתורגל — פתחה בניגונה שנעשתה לי כל כך חביבה ומקרה עלי מן הצד.

— אני — החילותי את ודווי — כפי שהבינות מעצמך סטודנט הנני, שעתיד לדעת את כל הישפות שבעולט, השאר אינו מענין.

שיחתנו נעשתה יותר ויותר אינטימית.

— אם הנך מרשה אהיה קורא אותך מרת טרודל — הגדתי לה — כשגילתה לי את שמה גרטיד — אוהב אנכי את המבטא היונאי. טרודל — כמה יפה שם זה.
"חנופה" זו מצאה חן בעיניה.

— אלמלא המבטא הרמוני שלך, הייתי סבורה שהנך צרפתי — אמרה לי בצחיק — תנועותיך הזרויות ואיפן הכורך, בכלל כל ישותך של צרפתי חן.

לא, יליד סכסוניה הנני, "סכסוני עליו" — כמו שקוראים את הסכסונים — ענית.

— בין כך נתקרבנו אל מקום משחק-הילדים. הוא היה כמעט ריק; רק על ספסל אחד ישבה אומנת עם תינוק.
— האוהב אתה את הילדים? — שאלתני טרודל, אחר שישבנו סמוך לאיתו הספסל.

— כשהט יפים, הם מוצאים חן בעיני —

— כנראה, אין אתה אוהב אלא את היפי —, ואחר שתיקת רגע — גם אני, כמצוירת, חבה יתירה יש לי לכל דבר יפה ונאה.

התינוק בן שנה וחצי, לבוש רק כתנת בלבד, עשה את הנסיונות הראשונים בהליכה ברישות עצמו. אימנתו ישבה כפיפה על הספסל ופרשה את זרועותיה כנגדו. היא הושיטה את אצבעה

זהיתה מיבולתי תחלה ביהירות , אחר כך בזריוות והתינוק פרש את ידיו כשוחה ובהתהפכו מצד לצד , נסה לתפש את האצבע . כשהתקרב אליה היתה היא מתחמקת ומוחאה בכפיה לאות-רצון . גם התינוק , לכאירה , היה שמח בנסיונותיו המוצלחים . — בואי אלי , תולעת" קטנה — קראה טרודל אל התינוק .

התינוק נגש אלינו ואני הרכבתיו על ברכי . טרודל נתקרבה אלי עד שברכינו נגענו זו בזו והייתי מרגיש את נשימתה .

— כמה נעים הוא ! — קראה טרודל בהתפעלות ומסרה את התינוק לידי האומנת .

כחצי שעה ישבנו כאן . עיף הייתי מאד והישיבה בנן וגם השיחה הבטלה התחילו להיות עלי לטרח .

— השעה הששית כבר ! — אמרתי לטרודל , בהסתכלי בשעון — כבר בא העת לשוב הביתה .

— גם אני אלך הביתה — ענתה בקימה .

עוד בתחלת שיחתנו הגידה לי את מקום מעונה שלא היה רחוק ממעוני , ולפיכך דרך אחת היה לפנינו . מקור השיחה התחיל מתרדל . השרב הגדול , הריקניות הנוראה שהיתה בי , השלטו כרחיבית כל היום בלי מטרה , הכניסו בנפשי אפטיה גמורה , שיון-נפש לכל , ואלמרי נפמרה טרודל ממני באותה שעה , לא הייתי מוצר על זה כלל . במקרה פגשתיה , ובמקרה יכלה לילך ממני . בכלל לא הרגשתי שום סימפטיה מיוחדת אל העלמה שהלכה בצדי . אלמלי נפמרה ממני , הייתי מבקשה להזמין לי ראיון באיזה מקום , כנהוג במקרים כאלה , וכמובן לא הייתי שומר את הבטחתי לבוא . — במה מתעסקת את בביתך ? — שאלתיה , כשעברנו על יד האונברסיטה .

— הנני פורטת על הפסנתר , או מצוירת , או קוראה . . . בכלל אני עושה תמיד מה שלבי חפץ ולא מתוך כפיה . — ומה מתכונת את לעשות עכשו ? — שאלתיה . — איני יודעת ! — ענתה באי-בטחון . נשתתקנו . עוד רגעים אחדים התהלכנו יחדו . היא היתה

נשים .

מנפנת את מחסה-המטר שלה , אני הייתי מחליף את מקלי מיד ליד , ומנגב את הויעה מעל מצחי . לפעמים היינו מסתכלים זה בזה וצוחקים .

— אם אין דבר מעכב איתך , סורי אלי ! — אמרתי פתאם והשתדלתי להתראות שקט . גם היא נשארה שקטה .
— הנך גר , כמוכן , ביחידות ! — אמרה בבת-צחוק — עם מבוא מיוחד ...

— ובכן זה הוא מעונך ! — קולה נעשה עוד יותר עמוף , ועל פניה רחף בת צחוק בלתי-מסומן .
— במטותא מנך ! סורי אלי ! — אמרתי באחזי בזרועה — סורי אלי !

היא לא התנגדה ונכנסה אלי .
העיפות תקפה אותי לגמרי . הסירותי את מצנפתי ואתנפל על נכי הספה .

טרודל התהלכה בחדרי הלוך ושוב ... קמתי ואוריד את מגבעתה מעל ראשה , מבלי הוציא אף מלה טפי והושבתיה אצלי . בלי טגבעת נראתה לי כערמה בת ט"ו . איזה שנוי גמור ראיתי בכל ישותה , היא נעשתה יותר עליוזה , פטפטנית , כמעט שכורה . היא היתה מעבירה את אצבעותיה בין שערותי , לוחצת את קצות אצבעותי ותנועותיה נעשו קלות ומלאות-יחן . פניה היו סמוקות , כמעט רותחות . גם אני הרגשתי פתאם , כאילו זרם של ריתחון נשפך על ראשי . אי-מוכשר להרהר הרבה , קמתי מסקומי רצתי אל הדלת ואסגר אותה . — — —
כעבור שלש שעות לוייתה לביתה .

קמתי היום בשעה מאוחרת ועוד לא נטלתי את ידי , והנה המשרתת נכנסה אלי והודיעה שהעלמה שהיתה אתמול רוצה לראות אותי . בקשתיה להזמינה לחדרי . כמעט שפתחתי את הדלת , קפצה טרודל לקראתי .

נשיקה ארוכה עשתה למותר כל ברכת-שלום .
— איך לא תתביש לאחר קום — הגידה בניופה .

— שנת-נרודים היתה לי כל הלילה. הרי גם את לא ישנת
כראוי — הוספתי אחרי רגע בכת-צחוק .

היא הסמיקה והתחילה לצחק .

בוריוזת שלא הייתי רגיל לראית אצלה חלצה את נעלי
הזרים , התירה את החבילה שהביאה אתה ותאמר :

— לודויג ! הבאתי לך את הציורים שלי .

אני סימתי בטואלט שלי, ישבתי על המטה אצלה, שמתי
את ידי על שכמה ואספהכל בתמינות, שהתחילה לגלל לפני .
התמונות היו מקופלות כקלף: ציורים של גלגלות שונות: העתקות
מפסיל-נבס, גם פנטסיות חפשיות. היא הסבירה לי את תכנם
ואנכי שמעתי בתלמיד לדבריה .

— תני לי ציורים אחרים לזכרון — בקשתיה, כדי לצאת
ידי חיבת-הנמים .

— אני אעשה בשבילך ציור אחי! — השיבה — הציורים
הללו אינם שווים כלום .

— לודויג! — הוסיפה, לאחר שקפלה את התמונות ובקולה
נשמע כעין תחנונים — אני באתי אליך, ראשית, מחמת
שחפצתי לבוא, ושנית כתנאי שתלוני בדרכי. הריני הולכת
בשליחות אמי אל דודי — אופיציר הוא, איש זקן... הוא גר
במחוז האחר-עשר .

כשעברתי על פני השוק חפצתי לקנות אגסים בשכילה, אבל
בשום אופן לא הפצה שאפור את ממיני בגללה .
בערב הומנתי לה ראיון .

מתירתאט טרודל מפני, העברה" אבל חכיבה היא עליה.
,אין צדיק בארץ" מרגיעה היא את עצמה ומכסה את פניה
ביריה .

כל חברותיה כמינכן יש להן מכרים בין הסמורדנטים והאמנים
אבל היא היתה ידויה בבית דודה בפרישות גמורה — אף כי דודה
זה בעצמו איננו "חסיר", למרות שהוא בעל אשה ובנים. היא לא

אהבה מעולם שום גבר ובלתי אהוב לא היתה מפקירה את עצמה מעולם .

— טרודל , כלום אהבת את אותי באמת ? — שואל אני .
כן ! — משיבה היא ומסתכלת בי בעיניה הכחולות , שאינן יכולות לשקר .

— טרודל — אמרתי , כשעזבנו בערב את גן-העם — את תהיי עמי בלילה הזה !

את הדברים הללו אמרתי בטון כל כך פשוט ובטוח , כאלו היה דבר זה מוסכם בינינו תחלה. היא לא ענתה כלום, רק לחצה את זרועי ביותר עצמה .

בוהרות הייתי מבייל איתה על המעלות וביחוד בפרוור , כדי שלא יהיו אנשי הבית מרגישים בבקוריה. התרגשותה הלכה וגדלה מרגע לרגע . הרלקתי את העששית ואסגר את הדלת . הורדתי את מנבעתה מעל ראשיה , והזמנתיה לישיב .

איני יודע אם היתה זאת השפעתה של הסכיבה הבלתי-רגילה , אי הזמן המאחר , אבל נדמה לי , כאלו זוהי הפעם הראשונה שטרודל מבקרת אותי .

אני התהלכתי בהדר הלוך ושוב , כמבקש איזה דבר . יש שנשתי אל השלחן , ומודד איתי בעיני לארכו ולרחבו . פעם נתקרבתי אל החלון . פעם רצתי אל הדלת ואתחיל ממשש באדרת התלויה על היתד .

— מה הנך מבקש — שאלתני טרודל .

— לא כלום ... איזה דבר עלה על זכרוני ... — נמנמתי מתוך התרגשות .

פתאים נגשתי אל העששית האלקטרונית ובאופן אמפילכיבי לחצתי את הכפתור .

— הוי לודווג ! מה זאת עשית ? — קראה טרודל בנויפה —

הרי אנו יושבים בחשך . — —

— זהו הלילה הראשון שאני מצויה אצל גבר — לוחשת

טרודל .

— זהו הלילה הראשון שאני מצוי אצל עלמה — מטקד אני.
 — אמך יודעת היכן את? — שואל אני בזהירות.
 — סבורה היא, בודאי, שהנני בבית דודי.
 טרודל מספרת לי דברי ימי חייה, וקורות משפחתה. אביה
 היה בעל כשרונות נעלים, אחר מעורכי-דין היותר מצוינים בווינה,
 ואמה — אשה פשוטה. אביה — היא אינה זוכרה אותו היטב —
 היה אומלל כל ימי חייו ומת במבחר ימיו. הוא היה הפשי ממשפטים
 קדומים ולא היה רואה שום גנאי, למשל, במעשיה. אבל אמה
 מחזיקה עדיין בדעות שעבר זמנן ...

כה.

כשפנתה היום המשרתת את חדרי, הגידה לי:
 — בעלת-הבית מתכוננת למסור לך פתקא על ידי והחחילה
 לצחק.
 — היא כועסת, בלי ספק, מפני שטרודל מבקרת אותי —
 ענתי גם אני בצחוק.
 — לא בשביל בקורייזים, אלא ... — וצוחקת.
 טרודל, כנראה, מרגשת בעצמה שאין בקוריה לרצון לפני
 בעלת-הבית שלי.
 כשנכנסה היום אלי היו פניה בוערות מבושה והתרגשות.
 — מה היה לך? — שאלתי.
 — אני לא אבוא יותר אליך! אל תקצף עלי. יודע אתה
 שהנני איהבת אותך, אבל אינני יכולה לבוא אליך.
 — בודאי ... בעלת-הבית שלי ... — פתחתי בזהירות.
 — הנני נחשבת בעיניה ... איני רוצה להוציא מפי מלה זו ...
 כשנכנסתי כפרוודור הבית, ראיתי את המטרוניתה שיליה
 יוצאת מחדרה ומתכוננת להכנס לחדר-הבשול, וכיון שראתה אותי
 נסתלקה לחדרה וסגרה את הדלת ברעש. כמוכן, לא שמתי את
 לבי אליה, אבל אינני יכולה לסבול עלבון כזה.
 נסיתי להרגיע אותה בפרוות שונות.

— ומה איכל לעשות ? — גמגמתי במבוכה . איני יודע
מדוע הייתי מתורא כל כך לקבל תשובה על שאלתי זו , שהתפרצה
מפי בלי שום כונה . אבל היא שתקה . התרגשותה התחילה להסתלק
מעט , מעט , וחדות-לבה חזרה אליה .
— סוף , סוף אחת היא . הרי בעוד שבועים אסע למינכן .

כו.

חזרתי אחר דירה חדשה . כשעמדתי לפני אחד השערים
והמתכלתי במודעות , נגשה אלי פתאם אשה זקנה וחציעה לי הרר
בדירתה .

— הרי רחוקה היא מאד מאוניברסיטה — הגדתי לה
כשנודע לי מקום מושבה .

— ומה בכך ? הרי איש צעיר אתה וההליכה אינה קשה
לך . דירתך טובה ואתה תשבע רצון .

הלכנו שנינו כברת דרך והיא ספרה לי שכיבסת היא ואינה
שבה לביתה אלא בערב . בן-חורין אהיה בביתה .

קטנת-קומה היא , בעלת עינים מימיים ופניה מקומטת
וצנומות , כפופה ודלת-בשר , אבל מלאת חיים ותנועה .

דירתה תהא פנויה רק בעוד חדש ימים וע"כ עלי לבקש
לע"ע דירה ארעית .

לבי אימר לי שאשה זו שלוחה אלי מן השמים .

כז.

התחילו ימי הלמיד , אתם ימי הנשמים והקיר .
מרודל הלכה לה ואיננה .

ועצבית ניראה תוקפתני . הימים הילכים וכאים ואני מרגיש
את סבלם . כעץ נחשף את טפות הגשם הקטיות .

בבית — הנני משתוקק החיצה , ובחוץ — הנני מבקש מקלט

מפני הצנה ... דירתי הזמנות שניאה לי הן מצד עצמה, הן מצד בעליה. חדרי קפן בלי מכוא מיוחד, ואני מוכרח לעבור תמיד דרך חדר בעלי. בעלת-הבית שלי, אשת פקיד פרטי, מטעימה שזו היא הפעם הראשונה שהשכירה את חדרה לרוסי. היא אינה יודעת את ה"רוסים". אלא ע"פ העתונים, שמתעסקים בהם בזמן האחרון בשקידה מרובה.

רבו של יום מבכה אנכי בבית-הקהה, שאני נמנה על אירחיו הקבועים ובעל-האושפיון נותן לי לפעמים בהקפה, כשאין לי עשר האגורות מהיר כום קהה. כמובן, אין בית זה מן המצוינים ורוב האורחים הם בעלי-מלאכה, נושאי-סבל, אנשים בלי עבודה מסוימה, סרסורים וכדומה. האורחים יודעים אותי ומכנים אותי "דוקטור". איני מסופק, שלא בפני הם מוסיפים: "בעל המכנסים הקרועים". הנני בא שמה אחרי ארוחת-הצהרים ונשאר עד הערב. ביום הראשון מבלה אני שם גם את הבקרים. קורא אנכי את העתונים המצויים שם, מסתכל בשחוק הבילרד והשעות עפית. והשעות עפות.

לפעמים מתודע אנכי אל אורחים שונים, שנראים לי מענינים. בשבוע העבר התידעתי אל איש צעיר בן שלשים, סומא בעין אחת. בעל שנים טקולקלות. הוא מבקש עבודה ובקשני להשיג איוו משרה בשבילו. הבטחתי להשתמש בי בתור נושא סבל כשאעתיק את דירתי. הוא סחויק לי טובה בשביל הבטחתי ומברכני בקידה והשתחווה בכניסתי וביציאתי.

הוא ננש אלי היום ונטל רשות ממני לישב אצלי. סלקתי תיכף את רגלי תחת השלחן, כדי לכסות עץ שולצי מכנסי הקרועים. הוא ספר לי את קורות ימי חייו, חיי פועל אמלל, שחלה במחלת העגבים ונתפטר ממשמרתו. חולה הוא במחלת נופלים ושאלני אם איני יודע תרופה לה. הגדתי לו שדוקטור-פילולוגיה הנני ... יש שאני ננש אל הבילרד.

— אנו שוחקים באיפן הרוסי— פינה אלי אחד המשחקים—
אולי תלוה אלינו? ... הרי זה הוא השחוק הלאומי הרוסי ...

נשים .

— כלום שוחקים אנו כהלכה? — שאל השני את פי .
מעולם לא ראיתי , כיצד משחקים ברוסיא בבילרד והנני
בשוב :

— אמנם כך! כך שוחקים אצלינו .
הנני שב על מקימי ומסתכל בזורנל של בדיחות והשעות
עפות , והשעות עפות ...

בדד ישבתי בדירת החרשה . הנשם ירד ולא יכלתי לצאת .
הסכה פשוטה : מגפי קרועים ואדרתי העליונה אינה מתאימה
לימי-הסתו .

פתאם — קיל דפיקה בדלת-המבוא . כמנהגי לא שמתי לבי
לזה , מפני שבעלת-הבית מצויה תדיר בחדרה . אבל פעם לא היה
איש בבית . הדפיקות נעשו יותר תכופות ואני פתחתי את הדלת .
נושא-סבל עמד לקראתי .
— חבילה זו שייכת לכאן — אמר בקיצור נמרץ ומסרה
לידי .

הנחתי את החבילה על השלחן ואשיב לחררי .
כעבור חצי שעה חזרה לביתה בעלת-הבית שלי . נתכינתי
להודיעה אדות החבילה , אבל היא קדמתני .
— הרו החבילה בשבייך היא — שמעתי לתמהוני .
— בשבילי ! זהו בלתי אפשר , השליח אמר שהיא שייכת
לכאן , אבל לא בשבילי .
— השכנים מסרו לי שהשליח שאלם עליך ואפילו קרא את
שמך בפירוש .

במוח הייתי ששנואה כאן .
התרתי את החבילה כמעמד גברתי , ומה גדול היה תמהוני ,
כשראיתי לפני : אדרת-סתו ומגפיים .
לא ! — קראתי — זהו בלתי אפשר .
הרגשתי שדמעות של בושה מחניקים אותי .
בעלת-הבית התחילה מטשטשת באדרת ותוציא מן הכיס
טטפתת-מימי . במנעלים היו מונחים פוזמקאות חמים .

— אפשר שגם ארוחת-צהרים טמונה באווה מקוב—אמרתי
בגיהוך .

— אולי שלח לך אחד ממכריך את החפצים — נמנמה
האשה — הרי סוף סוף דברים נחוצים המה .. מה גם שימי החרף
ממשמשים ובאים .

חפצתי לתפוש את החבילה ולהשליכה יחד עם בעלת-הבית
שלי דרך החלון הפתוח .

— אני איני רוצה לנגוע בחפצים הללו ; לִיבטחני ששגואה

כאן .

תמהוני היה כל כך מבעי שבעלת-הבית התחילה לפקפק .
— מכירה אני את השליח — אמרה — אפשר לשאול את
פיו . הוא עובד על משמרתו אצל בית המלון איננון , אבל עכשו
השעה מאוחרת כבר . תלך מחר !

— ימה יהיה עם הבגדים הללו? — שאלה בצאתה .

— אם לא ימצא בעלם האמתי צריך יהיה למסור אותם

לעניים שנצרכים להם — עניתו בגאווה של שטית .

היום בשעה העשירית בבקר מצאתי את השליח .
— מי מסר לך את החבילה — שאלתיו בלאחר יד .
בת צחוק חלף ער פניו , ועשה תנועה בכתפיו , כאומר :
"כלום וכל אני לדעת" ?

הבנתי שמצוה הוא לבלתי גלות את השם .
— החבילה אינה בשבילי — אמרתי — ויודע אני את העלמה
שצותה אותך למסרה לידי ... אבל רוצה אני להיכח עם איני טועה ...
עלמה קטנת-קומה , בעלת-עיניים-כחילות , האין זאת ?
— כן , קטנת-קומה ! כרום וכל אני לזכור את הפרטים—
היסיף בגיהוך .

השנתי היום אגרת גלויה , וזה תכנה :
"אהבת אני אותך , אבל איני יכולה לבקרך . סובלת

נשים .

אני הרבנה, מפני שרגש-המיוסר שלי איני מרשה לי להשאיר
לחלן ביתם כזה אליך, גלית את לבי לאמי והיא אומרת
שאם אוהב אתה אותי באמת — כמובן לא הגדתי לה מי אתה—
מן הצדך שתקח אותי לאשה.
הנני מחכה לתשובתך. מרודל שלך".

בת.

שנינו — אני והעלמה שפגשתי בחוץ בשעת מיימי — ישבנו
על אחד הספסלים בשדרה הסמוכה לבית הנתיבות, והיינו מתיעצים
אדות בית מקלט, שאפשר יהיה ללון שם.
ידעתי שבעלת-הבית שלי לא תסכים בשום אופן שתלון
עלמה בחדרי.

אולי נלך לבית-מלון! — נסיתי לרמוז בזהירות, מיראתי
לפגוע בכבודה.

— כלום יש בית-מלון בקרבתנו? — שאלה העלמה.
פתאם נצנצה מחשבה במוחי. זכרתי את פרוי גסוער, מי
שעתידה להיות בעלת-הבית שלי.

— נלך — אמרתי לה, באחוזי את זרועה — יהיה לנו חדר
יפה... נך! כבר היתה השעה העשירית בלילה, ופרוי גסוער
התכונה להפקיד רוחה למלאך-השנה.

לאחר שבקשתי את העלמה להמתין רגעים אחדים בפרוודור,
באתי בדברים עם פרוי גסוער. השמחה הכלתי אמצעית שגרם לה
בקורי עידדה את רוחי וקצרה את כל ההקדמות, שהכינותי כדי
להצדיק את בקורי המאוחר.

— רוצים אתם ללון כאן! — קראה פרוי גסוער וכל נופה
הקטן בא לידי תנועה, כמבינה שנוגעים „בנשמת" המכניזם שלה—
טוב מאד! בקש את העלמה שתכנס לכאן.
מכלי המתין עלי, יצאה בזריזות לפרוודור והזמינה את
העלמה.

— טוב! טוב! אני אסדר את החדר.

פרוי גסוער עשתה את מלאכתה במחירות קדחתנית, ולאחר
 שברכה אותנו בכרכת לילא טבא וחלמא טבא, נפטרה ממני .
 העלמה הסירה את כובעה ובגדה העליון ותעמיד במביכה ,
 כאלו לא ידעה מה לעשות .
 — אולי תסערי את לבך ? — שאלתי .
 — לא !
 — אם כך נלך לישון .
 העלמה חלצה את בגדיה וכעבור רגע קפצה לתיך המטה .
 — קר מאד ! — קראה — ותכסה את פניה בשמיכה .
 פרוי גסוער היתה שבעת-רצון כשהכנסתי ביום המחרת
 גולדין לתוך ידה .
 — בעיד ימים אחדים נתראה — אמרתי לה לפני פטירתה
 היא נפטרה ממני ומן העלמה בסבר פנים יפות .

כ"ט.

הנני בדירתה של פרוי גסוער .
 ותרתי על ממוני ואעתיק את מושבי תיכף לביתה, אף כי
 נשארתי לי עוד ימים אחדים עד סוף החדש .
 גדולה מצוה של הכנסת אורחים, תהא לכה"פ מתן שכרה
 בצדה !
 הדירה היא בעלת שני חדרים . החדר הראשון הוא חדר
 בשול קטן, בו מצויים מכשירי הכבוש והבשול, מטה שלחן וכסאות
 אחדים . על פי רוב תלוי חבל באזכסון מכתל לכתר לארך החדר
 ועליו תלויים בגדים ולבנים כדי שייבשו . זהו חדרה של פרוי גסוער .
 החדר השני — האולם . חדר גדול, בעל שני חלונות המכוונים
 כלפי הרחיב .
 שתי מטות עומדות שם זו כנגד זו, ועליהן כרים לבנים
 ומסכות נקיות .
 הכסאות והדגש מכוסים תכריך לבן, השליחנית מושיפשפים
 ועל אחד מהם עומדים חפצים וכלי-שעשועים שינים. על הארץ

עומדים עיצו-פרחים. על הכתלים - תמונת האפיפיוז, הקיסר והקסרית, תמונה המצוירת מחזה בובקלט ועוד תמונות קטנות של אנשים פרטים. ממעל למטות מצויה תמונת בעלה הראשון במסגרת: אשכנזי כרסני, בעל פנים מפותמות, השופעות טיב-לב ותמימות .

בעלה הראשון היה מחויק בית-מרוח שנים רבות. בנים לא היו להם, וכשמת בעלה נשאה לאיש שני. מאז — מספרת היא — מתחילים ימי עניה בעלה השני היה מתרשל בעבודתו, משתכר לעתים רחוקות והיא היתה מיכרחת לפרנסו. הוא לא היה נאמן לה ובא במגע ומשא עם נשים אחרות. זה כמה שנים שהיא מכרה את בית-היוץ ונעשתה כובסת. אבל עבודה זו אינה מספיקה לה את כל צרכיה והיא מתעסקת בזמן מן הזמנים בשדכנות .

היא קוראה את המודעות אדות השדוכים שבעתונים, מזמינה לביתה את החתן ואת הכלה ובאופן זה יצליח לפעמים בידה לזווג יוגים .

בעלה השני היה מצטיין ביחוד בכתיבת מכתבי-הזמנה שלא החטיאו מעולם את המטרה. זה המש שנים שהוא נשתגע וה"עסק" שלה הולך ומתבטל .

כדרך האשכנזיות, אוהבת היא את הסדר ומרגשת שאני אהיה גורם לה טרדה רבה בנידון זה. היא כועסת עלי בשביל שאני מסלק לצדדון את כלי-השעשועים המצויים על השלחן. היום בקשתיה להסיר מן הכתל תמונת עלמה, שלא מצאה חן בעיני .

— הוי, ילד תמים! — קראה — שונא אתה את העלמות .
זוהי הפעם הראשונה שאני רואה צעיר כמוך .

שבע-רצון הייתי ששיחתני נגעה בענין זה .
— יודעת את ... — מתחיל אני — אפשר שאני מועה, אבל זוהי הפעם השניה שאני רואה לפני שער הבית עלמות חשודות מאד .

היא מתאדמת .

— כן! כן! הן גרות פה בבית. אבל בעלי-הבית אינו רוצה בהן יחן לא תשארנה כאן. לפני שנתים היה מספין יותר גדול ...

אבל אין להן שום שייכות ליתר השבנים.
 כנראה, מתיראת היא, שמא אצא טכאן.

מתענינת פרוי גסוער בכל דבר הנוגע לי.
 כשיגיע לי איזה מכתב, אין היא מוסרת אותי תכף לירי,
 אלא מסתכלת בו תחלה מבעד למשקפים שלה. אני, כמוכן, מרשה
 לה תענוג זה, מפני שהמכתבים כתובים עברית או רוסית והעתענינותה
 אינה מוצאה את ספוקה.

קוצפת היא ואני אוהב להסתכל בפניה באותה שעה.
 — זה כותב כך, וזה כותב כך! מדוע אין בני אדם כותבים
 בשפה אחת! — אומרת היא בבת צחוק, אף כי היא כועסת
 באמת.

מתענינת היא מאד במושפחתי, שואלת אדות עסקי אבי...
 הכל, הכל צריכה היא לדעת.

נחנה אני הנאה משונה כשאני מרמה אותה ע"י ספרים
 בדוים ותשובות כוזבות.

היא שימעת כשום לב, והנני משתומם בעצמי על שאיני
 נכשל מעולם בסתירה. הבראיות שלי יש לה מתידה, כנראה.
 כפרתי לה שאני הוא בעל-אחויות ויש לו בית חרשת... שאני
 עשירים מאד, שאני איני רוצה ליהנות מעבדות אבי ומפרנס את
 עצמי ע"י עבודה בעתונים.

— ובכן אין אתה מקבל כלום מכיתך? — שואלת פרוי
 גסוער, כמעט בפחד.

— אני איני רוצה לקבל אפילו פרוטה, אבל האם — הרי
 יודעת את את לב האם — אינה מאמינה ששכר עבודתי מספיק
 לי ושולחה לי מועת לעת סכום קטן... חמושים או ששים ר"ב
 בחדש.

ששים ר"ב! — צוחה היא כנשיכה — הרי לפי כספנו הוא
 לערך מאתים כתרים...

— כן... לערך... — משיב אני, ועושה את עצמי כאילו
 אינו מרגיש בתמהינה.

--- כל היהודים בעלי-הון המה! --- מסיימת פרוי גסועד .

שבע-רצון הנני מדירתי. בעלת-האושפיון שלי דואגת לברואותי וכשהיא מכינה דבר אכילה בשבילה, היא מהנה גם אותי ממנו. כמיבן מאליו, הנני עושה את עצמי, כאלו כונתי לצאת ידי חובת הנמוס, שאוסר לסרב, אבל באמת הנני מחזיק לה טובה בשביל זה.

נכנסת היא בבקר לחדרי כשאני שוכב עדיין על משתי ומעמידה לפני כוס קהה וחלת-לחם.

יש שהיא שוהה בכונה בחדרי יותר מכפי הצורך ונכנסת אתי בדברים.

— היכן היא העלמה שהיתה אז כאן? — שואלת היא.
 — היא נסעה לפרנקפורט — משיב אני בבטחה, — וזה כלתי.

— בלתך! יודעת אני את הכלות של יום או יומים ... היו, הגברים והנקבות אינם שוים כלום!

לפעמים טספרת היא קורות ימי חייה. היא היתה עלמה יפת-תאר וכשהיתה מטילת בנן-העם — אומנת היתה בביתו של גביר גדול — היו כל אנשי-הצבא קופצים עליה ומשתדלים להתורע אליה. אבל היא אהבה רק את האחד — זנדרס היה. יפה מאד! עבשו אין בכלל אנשים כאלה. הצעירים שבדורנו מתישים את חסם בשתית יין ומעשי זנות. היא היתה פוגשה אותו רק ביום הראשון לשבוע בנן-העם.

ופעם אחת — הדבר היה בשנברון, כשהיה הזנדרס בלויית הקיסר — נזדמנה גם היא שם ... ושם — יקה אפל את הגברים, הגברים והנקבות אינם שוים כלום ... והיא עושה תנועה בשתי ידיה כאלו היא מנערת דבר-מה מהן.

— וגם ילד היה לך? — שואל אני.
 — כן, ילד יפה, אבל מת בשנה החמישית לימי חייו.
 היא היתה בריאה בנופה כשהיתה עלמה, ולא הפקירה את עצמה לכל עובד ושב בדרך העלמות של עבשו.

— ראה נא! — אומרת היא בגאווה — אלמלי הייתי כשאר
העלמות, כלום יכולה הייתי לפרנס את עצמי לימי זקנותי? ואני
תודה לאל לא אכנע מפני גבר! — והיא מניפה את אגרופה.

ביום הראשון, כשאני נשאר בביתי והיא נכנסת לחדרי לסדר
את הטטה, היא באה אתי בדברים.
— ראיתך אתמול... אתה טילת עם עלמה — אומרת היא
מבלי להסתכל בי.
משקרת היא, כמובן, אבל אני משתמש במקרה זה ושואל:
— והיא מצאה חן בעיניך? האין זאת...
— יפה, יפה! כל העלמות יפות הן בעיני הגברים —
מגוממת היא.

— היא תבוא אלי בשבוע הבא! זוהי מכרה שלי משכנר
הימים — אומר אני לחימי, מבלי להסתכל בה.
היא עושה את עצמה כאלו אינה שומעת ומזעזעת את הכר.
— מהיכן היא? — מתענינת פרוי גסוער.
והחשק לבדות דברים שלא היו מעולם תיקפני, ואני מספר
לה ספורים שונים אדות העלמה שאיש מאתנו לא ראה.

ל.

התידעתי אל עלמה, וכפי שנראה לי, תוכה התודעתי זו
לאריכת הימים.
התודעתי אליה באופן פשיט, פגשתיה ברחוב ובהקדמה
הרגילה, אם מיתר ללות אותה, נגשתי אליה.
מיצתי אתה כשעה קלה וחבקתי את זרועה בשעת
המנוול.
— אולי תסורי אפי? — שאלתיה כלאחר-יד.
לא! — השיבה ונתאדמה. היא סקרה עלי ואני לחצתי את
זרועה ביתר עז.

— מדוע? כלום רואה את בזה דבר של גנאי?

— לא! אבל איני יכולה, וגם עתי לא תרשני .

החלתי לפצור בה . לשוני, הרגילה בשיחות ממין זה, לא נכשלה אפילו רגע. הבטחתי אותה שלא תשהה זמן רב אצלי, כי טרוד אני בלמודי וכדומה.

— סבור אני שאינני עושה רישם של הולך-בטל ורועה רוח—
אמרתי במתינות .

— סירן נא אלי!— התחננתי— חי אני בלי מכיר ומודע, גר אני בעירכם ... מתנענע אנכי לנפש שתכין אותי, שתאהב אותי—
היספתי באי-בטחון— והנני מקוה שעכשו מצאתי ...
היא שמעה בשים-לב ואני הייתי מרגיש, שדברני נופלים על קרקע פורה .

— ליוזה! הרשיני נא לקרוא אותך בשמך, הן רואה אני אותך בפעם הראשונה וכבר מרגיש אני את התשוקה, את הצורך לומר לך „את“. הגידי, הרי גם את מרגשת זאת ...
— כן!— ענתה— הן באמת לא ידענו זה את זה עד היום .
ובכן, במטותא מנך! סירי אלי!
עומדים היוני לפני שער הבית .

— אי נעים לעמוד כאן!— אמרתי בטון יותר מוחלט וחזק—
ואם באמת לא תוכלי, לא תרצי לסור אלי— אינני רשאי לעמוד על דעתי ... אבל, ליוכן ליוכן!

אני תפשתי את ידה ואחרי התנגדות רגעית התחילה לרוץ אחרי בפרוודור הבית .

הדבר היה בערב, אבל בעלת-הבית שלי לא חזרה עדיין .
שבע-רצון, אמרתי בעליוות:
— זוהי דירתך, ליוכן! הנני כמעט יחורי בכית זה, בעלת-הבית שלי שבה הביתה בשעה מאוחרת. הנני מקוה שתרגישי את עצמך בטוב אצלי .

הדלקתי את העששית וליוזה הסירה את מנבעתה ואדרתה .
פניה היו כפני ילדה בת ט"ו. בעלת-קומה גבוהה ופני עדינות, כל ישותה מראה לחלוחית של ילדות, איזו תמימות נעימה היתה מרחפת עליה. שערותיה היו מסורקים תסרקת-גרטמן .

— אהבת אני תסרקת זו — אמרה ליוה — אף כי תסרקת של „כנפי-עורב“ יותר מתאימה לפני .

— גם אני מסכים לך! תסרקת של כנפי-עורב תאציל לפניך דיוקנא של איתם הפרציפים שאנו מוצאים על התמונות הקרושות .

„חנופה“ זו מוצאה חן בעיניה, והיא התחילה לצחק . פתאם הרגשתי תנועה בחדר הסמיך . זו היתה פרוי גסוער . היא נגשה אל דלת חדרי וכיון שראתה שהיא סגורה , גמגמה דבר מה .

— זוהי בעלת-הבית שלך! — אמרה ליוה . ליוה נשארה אצלי כשעה שלמה . היא רשמה על פסת-ניר את כתבתה בדיוק .

— שמרי את הבטחתך ובקריני — אמרתי לה — אם לאו הריני בא אליך .

אני לויתיה ושבע-רצון שבתי הביתה . כשראיתי את פרוי גסוער, לא יכלתי לבכוש את הבת-צחוק שרחף על פני .

היא היתה כמעט נפעמה .

מי העלמה הזאת? — שאלה .

— כלום לא הכרת אותה? — עניתי בתמיה עשויה — הרי אמרת לי שראית אותה עמי יחד . . . לפני ימים אחדים . . . התזכרי?

פרוי גסוער נתאדמה ונתכלבללה . מוכרח הייתי להסב את עיני ממנה , לבלתי התפרץ בצחוק .

כן! גמגמה — עלמה יפה היא! האמת נתנה להאמר . — היא תבקרני לעתים קרובות — אמרתי במנוחה — עכשו יש לי פנאי . . .

לא.

התחנה של מסלת-הברזל העירונית היא מקום ה„ראיונות“

נשים .

ביני ובין ליוה. סמוכה היא לדירתי וכשאני שב הביתה מהאוניברסיטה
סיטה בשעה הששית. הריני עובר דרך התחנה.
ליוה עסוקה בתור לבלרית בפבריקה של כבוס-בגדים
ומשתחררת מעבודתה גם כן לעת ערב.
כיומא דפגרא או כשאני חפשי משעירים אחרי חצות היום
אני ממתין לה בביתי .

מרגיש אני צמאון-אהבה בלתי-מרויה ואיני מיכשר לשום
עבודה, בשעה שאני מחכה לה. הנני משתרע על גבי הספה
ומסתכל בשעון ... הפעמון מצלצל ... הנני מתעורר בזרזות ורץ אל
הדלת ... בנשיקה פוגש אני אותה ומכניסה לחדרי ...
ליוה אוהבת כמוני את השתיקה ואנו מוצאים שנינו כי אין
לאהבה טוב משתיקה ... דמדומי-ליל פורשים כנפיהם לאט, לאט
ומסתירים אותנו בצלם. בבית אין איש ... דממה מסביב ...
התמונות על גבי הכותל נעשות יותר ויותר ממושמשות .
— מתיראת את, אפשר ? — שואל אני בלחש,
לא, חביבי ...

בחשכת ערבים — לפטפט נעים" — מוסיפה ליוה בניחוך
מלא-יחן. היא משפילה את קולה כאלו טצויה היא באיוה היכר
ומתיראת לחלף אותו בקולה ..
— הביטה, כמה נזעמים פני האפיפיר! — לוחשת היא
ומראה על התמינה שעל גבי הכתל — הוא מתקנא בנו —
מסכירה היא .

הצללים מתרבים ומשתרעים בחדר ...
פתאם נשמע קול פתיחת הדלת בחדר הסמוך, פרוי גסוער
שבה הביתה.
אני מדליק את העששית והקסם מסתלק ... האיר דוקר את
העינים העצומות לחצאין: הן אינן רוצות להתרנגל אל האור, שהסיע
אותן מחלומן היפה.
ליוה מסדרת את שערותיה ומכנסה את הפרופיות, שנתפורו
על גבי הספה. הריני רץ אל הדלת ומיסב את המפתח.
— יווס מריה! השעה התשיעית! — וכת צחוק חולף על
פניה העיפות .

א. קלאצקא .

פרוי גסוער נכנסת אלינו .
ערבא מבא ! פרוי גסוער ! מברך אני אותה וגם ליוה לוחשת
עבול נמוך ברכת שלום .
פרוי גסוער כועסת כמנהגה .
— היא והאפיפזיר נועמים תמיד — אומרת ליוה ואנו
צוחקים .

— מה אתם צוחקים ? — שואלת פרוי גסוער .
הצחוק הוא סימן לטהרת-הלב — משיב אני בטין מדעי .
— יודעים אנו , יודעים אנו — מגמגמת פרוי גסוער .
— איזו חוצפה ! — אומרת ליוה, אחרי יציאתה של בעלת
הבית — אתה ראית כיצד היא מסתכלת במטות בכניסתה, מכשפה
זקנה !
— אל תצטערי , ליוכן שלי ! — משרר אני אותה בנשיקה .
— האהבה היא בעלת-המצאה , האיין זאת ? — מנפצפת ליוה .

ליוה איננה אדוקה ואינה הולכת להתפלל ביום הראשון .
היא מתקשמת לכבוד החג ובאה אלי בבקר , לבושה בגדיה
היותר גאים .
— כלום רואה אתה דבר חדש בי ? — שאלה אותי ליוכן,
כשהסירה את מגבעתה וההיצבה לפני במלוא-קימתה .
— מוכן מאליו ! תסרקת של כנפי-עורב ! ליוה הקדושה ! —
אימר אני ומחבקה .
— הרי אתה איהב ככה !

לב.

פרוי גסוער נגשת אל השלחן שהעצועים עומדים עליו ,
מקנחה איתם בכנפי שמלתה . היא כועסת ומגמגמת .
— כבל איהבית הן לננוע , אני מכנסה והן מפורות ...
— מי , מי ? — שואל אני .

נשים .

— ומי ישלם לי, כשיאבד דבר מה. אני האלמנה בעצמי
מיכרתת אהיה לשאת את כל הנזק.

פרוי גסוער! — אימר אני — כנראה, רצונך שאקצף עליך!
הן יודעת את שאין איש צריך להצצועעים שלך ...

— אתה אינך צריך! אבל, מי יודע את העלמית! מהיכן
ניטלות הן ממין לקנות בגדים ועוד ...

— הוי, פרוי גסוער, אין את יודעת מה את סחה ... —
משיב אני.

שנאה יש בלבה על ליזה והיא משתדלת להפריד בינינו.
יש שהיא אומרת לי:
העלמות! ... אתמול ראיתיה ... היא היתה מטולת עם איש
צבא ...

חנות של בשר-מעושן יש לאמה של ליזה ובערב, כשהיא
באה אלי, מבואה היא בשר-מעושן או נקניק ואנו אוכלים יחד.

יש שאני רואה חובה לעצמי להעירה שלא תעשה כך להלן
הנני מתאר לעצמי, כיצד אעמיד פנים של נעלב ואגיד:

— ליוכן! סבור הייתי תחלה שאין את עושה זאת אלא
בדרך שחיק, כדי לבלות את הזמן, אבל הנני רואה שהרגל זה
נעשה אצלך קבע ... דעי שאני אוסר עליך להבא להביא דבר מה!
פגיעת כבוד הוא ...

עד עכשו, כמובן, לא הגדתי לה כלום.
מהיכן יודעת היא שהנני רעב? ..

אחות קטנה יש לליזה ושמה יוזפינה. אי קבני, לפי הכניי
הרגיל, הוא מלוח לפעמים את אחותה כשהיא באה אלי.
בני היא בת ט"ו, בעלת פנים צנומות וחירות, שערות
צהובים ועינים כחולות. תנועותיה מלאות-חיים והיא אינה נחה
אפילו רגע; מטפפת ומזמרת בלי הרף

יש לה מוכר אי חתן — כפי שהיא מכנה אותו — מננן היא בלחקת-המנננים שבתאמרון.

כפי שנוכחתי היום, אינן יודעות, אבל הושרות שאני יהודי. וכבי שהיא יותר ערומה מאחותה השתדלה היום להתחקות על שרשי הדבר.

כבי ספרה הרבה וכתוך דבריה השתדלה להטעים שאינן אוהבות את היהודים,

בכונה עשיתי את עצמי כאלו אינו מרגיש כלל בדבריה.

אף כי ליוה אינה מראה זאת בגלוי, אבל מרגיש אני שביון שנודע לה שאני יהודי, נשתנה יחוסה אלי.

בקרייה נעשו יותר קצרים ולעתים יותר רחוקות. היא מוצאה אמתלאות שונות כדי לקצר את זמן בקרייה.

חג לידת-הנוצרי ממשמש ובא. ליוה אינה אדוקה, אבל חג זה חביב עליה מאד. היא מכינה קשומים שונים בשביל עצמה, מספרת לי אודות האילן, והמתנות שתקבל וכדומה.

כבי יותר חרוצה מאחותה ואוהבת את המלאכה והיא תיפרת בנד לעצמה.

חררי גתהפך בימים האחרונים לחדר-תפירה: הן מביאות את מכשירי העבודה ומתעסקות בעבודתן, למורת רוחה של פרוי גסוער...

אני וליוה יושבים אנו על גבי הספה, כבי יושבת לפני החלון... שתי האחיות מדברות אדות המתנות שעתידות לקבל. שימע אני מתוך דבריהן רמיוות קלות אדותי. הן מסתכלות זו בזו לפעמים במבט רב-הכינה. יודע אני שליוה מקיה לקבל מתנה גם ממני, אבל אינה רואה שים הכנה מצרי, ודבר זה מרגיו אותה.

יודע אני שאין המתנה עיקר אצלה, אלא הרצון להתפאר לפני אחותה, שאינה נוטה כלל אלי ומלגלגת, כנראה, ער אהבת-יהודי.

יודע אני שחובתי היא להצדיק את תיזהתה ולקניית בשבולה דבר-מה.

נשים.

— הרי אין המתנות עיקר — אמרה פעם אחת כמתחננת —
אלא הזכרון ואות-האהבה.
יודע אני ... אבל!
רבנו של עולם! הרי זה שבוע שלא אכלתי ארוחת-צהרים.

ליוזה הלכה לה לבלי שוב עיר. משער אני, שיד פרוי נסיער
היתה באמצע.

לג.

תשוקה עזה אחותני לראות את ליוזה ואלך לביתה.
היא שרויה בדירתה הישנה. רואה אני זאת ע"פ הטבלא
הקטנה הרבוקה על גבי הדלת, אבל היא אינה בביתה ... השעה
השניה והיא עדיין עסוקה בהפבריקה...
אחיה הקטן, בן י"ב' שפתח לי את הדלת, עומד בפרוודור
באי-סבלנית ומתפטר בתשובות קצרות. נדמה לי שהוא קוצף
עלי.

מי כאן? — נשמע קול חלש מן החדר הסמוך ושארן
קרקום.

הנני רואה מבעד הדלת הפתוחה להצאין פני איש, שאינו
לבוש אלא כתנת ומכנסים; בעל היטם אדום יפנים נזעמות —
זהו אביה של ליוזה.

חולה הוא במחלת-הכבד, כפי שספרה לי פעם אחת ליוזה,
והוא שוכב על מטתו.

— אימתי אפשר למצוא את ליוזה בבית? — מתחנן אני כמעט.
— איני יודע! — משיב הנער וסוגר את הדלת ...

היום הלכתי שנית לביתה...
לפני הבית ראיתי נערים אחרים שהיו משחקים. הכרתי
ביניהם את אחיה של ליוזה.

— את מי אתה מבקש? — שאלני הנער, כשהפצתי לפתוח את הדלת.

— את אחותך ליוה — אמרתי.

— ליוה אינה בבית... לך מכאן!

הנני הילך הביתה... הנערים הקטנים — ביניהם גם אחיה של ליוה — מקללים ומעפרים אותי בעפרי. חפץ אני להציץ עוד פעם בביתה של ליוה — בפעם האחרונה — אבל מתירא אנכי מפני הנערים.

הנני הילך הביתה... לבי דופק בחזקה ואני משתדל להרגיעו... לאט, לאט שבה מנוחתי אלי...

הנני הולך לאט וקורא במניחה את השלטים שעל גבי החנויות...

לד.

רוזה — אהובתי החדשה.

רוזה — בעלת-תאווה היא — כבל מעשיה, באופן דבורה, כבל תנועותיה נכרות התרגשות ומסירת-נפש.

שונאה היא את הבטלה וכשהיא יושבת בחדרי היא משתדלת למצוא איזו עבודה. יש שהיא מסדרה את הרהיטים, מקנחה את הצעצועים, החביבים כל כך על פרוי גסוער. וזו האחרונה מהזיקה לה תורה בשביל זה.

רוזה באה אלי מדי ערב בערב ונשארה עד הבקר, ואף על פי כן מתיחסת אליה פרוי גסוער באהבה.

רוזה מביאה לפעמים תפוחים ואגסים ונותנת חלק גם לבעלתי הבית. לפעמים מסכה גם פרוי גסוער לפני שילחננו וניטלת חלק בשיחתנו.

— כן! צודקת את, פרוי גסוער — אומרת רוזה — הגברים והנקבות אינם שוים כלום.

— וגם העלמות — מוסיפה בעלת-הבית, בניחוך.
רוזה אינה מתקשטת ומדה זו מוצאה חן בעיני הזקנה.

— כשאני מרויחה דבר-מה לפעמים, אוהבת אני להבין
בשבילי בעודה מיכה — אימרת פרוי גסוער — אבל מעולם לא
הייתי מבזכות ממון עד בנדים וקשומים .

מתירא אנכי, שמא תזכר פרוי גסוער את ליוה ה"מקישטה"
יהנני מנסחה לרסוח לדבר אחר, אבל פרוי גסוער אינה נושאה על
שפתיה את שם ליוה. אפשר מחמת שהיא מרגישה את עצמה
אשמה בדבר הפירוד, אפשר שאינה רוצה להעיר קנאת רוזה, או
אפשר שהיא גנוה כל-ימין זה לעתיד, כשתהיה השעה צריכה לכך.
לפעמים כשאני חוזר הביתה, הנני מוצא את רוזה יושבת
עם פרוי גסוער בחדר-הכשול והיא מסייעה לה בעריכת דבר-אכילה
או בקנוח כלים .

האהדות והשלום שבין רוזה ובעל-ת-הבית שלי מוצמזמים איתי
מאד .

— פרוי גסוער מקטרגת בלי ספק, עלי! — אומר אנכי
לרוזה ...

— לא כלום! — מתנצלת פרוי גסוער — הגברים מדמים
שאין לנו ענינים אחרים, אלא לדבר אדוותם .

מרת גסוער מזהירה כילה. כנראה, מתכונת היא לאביל
ארוחה מיכה. ידיה מחושפית והיא עומדת לפני התנור עסוקה
יטרודה ...

רוזה מסתפקת במועט. כשהיא מוצאה בכר לחם על
השולחן, היא מהרקה איתו לשנים ואיכלת את חלקה בהנאה
מריבה. לפעמים היא מניחה שירים ומעמידתם על שילחן
הלילה, סמוך למטה ..

ווג של שני רעבים — והווג עילה יפה !

רוזה — קתילית אדוקה, אוהבת את בית התפלה, את
הכמרים ושונאת את הסוציאל-דמוקרטים ...

— מה רוצים הם ... הסוציים — (כך מכנים בוינה את
הדמוקרטים) ניאמת רוזה בהתלהבות - מדוע מתנפלים הם ככה
על הכמרים בישיבות הפרלמנט ... הסוציים הארורים מתנפלים

בחרמות וגדופים על כל דבר קדוש, נעלה ונשגב . . .
רוזה קמה ממקומה, מתהלכת בחדר הלך ושוב ומתכונת
„לדרוש“.

רוזה! את אהבת אותי? — שואל אני.

— הרי אתה יודע זאת בעצמך! — משיבה בהתרגשות רוזה.
אני אחז בידה ומישיבה על גבי הספה.

— רוזה, הנידי, כלום אהבת את איתי?

— אני אהבת אותך!

— אם כן, הריני נותן לך את הרשות ל„דרוש“.

— אבל אתה, אהיבי, אינך כאחר מהם! אלמלי ניתנה
לי הרשות, גרשתי את כל ה„סוציים“ מארציו.

רוזה יודעת לומר. יודעת היא את כל השירות הוינאיות
ונגוני טירול.

הנני משתרע על גבי הספה, כמנהגי, והיא מזמרת מדי
ערב בערב את כל הפרטיואר שלה. על השירות היותר חביבות
עלי, חוזרת היא כמה פעמים לבקשתי.

יום הראשון לשבוע. ערב.

פרוי נסוער אינה בביתה. אחת משכנתיה הזמינה אותה
לסעודת החג. דממה מסביב . . . לפעמים מגיעות לחדרנו „זמירות“
מאחת הדירות הסמיכות . . . קולות צרודים של חברה מבישמה . . .
רוזה יושבת אצלי על גבי הספה . . . המצב יפה לחלומות, אבל רוזה
אינה חולמת.

— הם! רצוני לשמוע שירה זו שהם מוזרים . . .

היא קופצה ברכוד ממקימה ומתקרבת אל הכתל.

שתיקה גמורה בחדרנו . . . „הזמירות“ הילכות הלך וגדול . . .

רוזה מתכוונת למצוא את הטין הנכון ומלווה את המקהלה
בקולה הערב והחוק . . . הקולות הצרודים משתתקים ורוזה מזמרת
„סולי“ את השירה עד סופה . . .

מחיאות-כפים וקריאת „הידר“ נשמעות מן הדירה הסמיכה,

רוזה צוהלת ועושה קידות-תודה כלפי הכתל, כמומרת בתאטרון
 ויצחקת בקול רם .

ביום הראשון הילכת רוזה להתפלל בבית התפלה, ואני מלוח
 אותה .

היא בקשתני שנשכים קום בבקר , כדי שנוכל לבוא לבית
 התפלה בשעה השמינית, המוומנה לתפלת אנשי-הצבא .

— כמה יפה או סדר-התפלה !— מסבירה רוזה בהתפעלות —
 המקהלה של אנשי-הצבא מלוח את המזמרים . יפה מאד !

רוזה נכנסת לבית-התפלה בדחילו ורחימו . פניה מפיקות
 הכנעה והדרת-קדש . כבר בפרוודור נפרדת היא ממני, ונכנסת
 מצד אחר . מרגיש אני שהיא נקרעת ממני באותה שעה ואינה
 שויכת לי יותר .

היא מסתלקת וביררת בשביל עצמה מקום מיוחד סמוך
 להתמונות הקדושות, עושה כריעות והשתחויות ומצתלמת בלי הרף ...

תשוקה תוקפתני להתקרב אליה, אבל אינני מעז . בושח
 וכמעט יראה מדביקות את רגלי אל הקרקע ואיני יכול לצעוד
 קדימה . הנני מסתכל בה ומשתדל לפניש במבט-עינה . אבל
 לשוא !

אנשי הצבא עומדים שירית, שירית מקישימים בכנדי-חג
 נוצצים . . . הכמרים עומדים על הכמה, מתפללים בתנועותיהם
 ובהעויותיהם המשוניות . . מן הגוומרא משתפכים הזנגנים הקרושים
 שבמלאים את כל חללו של ההיכל ...

אבל רוזה — רחוקה מכאן : היא מתבודדת ומתיחדת
 בתפלתה ...

אלמלי הייתי איהב את רוזה אהבת-אמת הייתי צריך לאסור
 עליה את בקירי בית-התפלה . בית-התפלה גוול ממני את אהיבתי .
 לכל הפחות לא הייתי מלוח אותה לשם ... אבל יחסי לרוזה איננו
 יחס של אהבה . אחת היא לי אם „יוסף הקדוש“ או אחד מאנשי
 הצבא היה גוולה ממני ... מסתכל פשיט אנכי באיתה שעה והנני
 מתפלל על השנוי שנתהוה אתה ... ובכונה מלוח אנכי אותה לבית-

הכנסת... היא נעשה לי הביכה ביותר בשעה שהיא מתפללת...
 היא מאמינה אמונה שלמה שהתפלה ביום הראשון מכפרת לה על
 כל עינותיה של ששת ימי המעשה וששת לילות האהבה—ואמונתה
 זו עושה אותה כל כך הביכה, עד שבשעת יציאתה מבית התפלה
 בפניה המאשרות, הנני מיצר על פטירתה ממני.

— לאן את הולכת? — שואל אני אותה, בכונה לשהות
 אתה עוד זמן מה.

— עכשו מוכרחת אני לילך הביתה— משיבה היא בהחלט—
 איני יכולה, אהובי.

והיא מסתלקת בזריזות.

— רוזה!— קורא אני וריץ אחריה המתניני, דבר לי אליך!..
 היא עומדת מלכתה.

— הפצתי לשאול את פיך... כלום איהבת את אותי?
 רוזה כועסת.

— סבורה הייתי באמת, שדבר נחויך לך אלי... לא! אינני
 איהבת איתך!

שמע נא — הנידה לי רוזה בלילה — הרי יהודי אתה,
 האין זאת?

— כמובן, יהודי הנני! כלום לא ירעת זאת?

— אני לא ירעתי עד היום הזה.

מהיכן נודע לך?

כישנשארתי אתמול יחידה בבית — אתה הלכת לקנות
 את ארוחת הערב — מששתי בין הספרים ואמצא - תנ"ך.

— כן, יהודי הנני...

רוזה משתתקת.

— ואת בקתילית אדוקה אין את איהבת את היהודים,
 האין זאת?

— אני לא אכחד ממך!— משיבה רוזה אחרי ישוב-הרעת—

אלמדי ירעתי זאת לכתחילה, לא נתתי את עצמי להלכד ברשת,

אבל... עכשו... הנני איהבת איתך...

— ואינך מתחרטת?

מרגיש אנכי שהיא רועדת, והיא מתדבקת בי ומחבקה אותי.
 — לא! אהובי. חושבת אני שהנך רואה זאת בעצמך...
 עלמה לא היתה מפקירה את עצמה לאיש בלתי-אהוב...
 ומספרת רווח על דבר נערה עברית, שהיתה חברתה בעירה
 הקטנה, מקום מולדתה... עלמה בעלת עינים שחורות ושערות
 שחורים והיא היתה איהבת את הפקיד של הפיסטה, והיא היה
 אהב אותה, אבל אביתה של הנערה — יהודים מהדור הישן — לא
 יכלו להתפשר עם אהבה כזו... אתה, אהובי אינך יהודי אדוק
 מדור הישן?!

לילה

כמנהגו, לוייתי את רווח לבית התפלה, ובשעת פטירתו
 ממנה התניתו עמה שתבוא אלי ביום השני בערב...
 זה כבר לא הייתי בדרך ומשהלכה לה, הרגשתי פתאם איזו
 הקלה, כאלו משה כבר נגול מעלי...
 עיף הייתי!
 רגלי כישלות; הנני שב הביתה ומתנפל על מטתי...
 נדמה לי שזה כבר, כבר הנני מושל על מטתי כחולה... זה
 ימים אין מספר לא אניע את רגלי, את ידי...
 נפטרתי מרווח! מה לי ולה!
 רציני לנוח, לנוח ולא יותר!
 פרוי גסוער נבנסה לחדרי.
 — אולי תשתה כוס-קהוה? — שואלת היא.
 — לא!
 הוא מסתלקת והולכה לישון.
 הנני חולץ את בגדי ומתכסה בשטיכה...
 זה כבר לא ישנתי יחודי!
 מה טיב הוא להיות יחודי!
 פתאם — קיל הפיקה בדלת! פרוי גסוער קמה ממטתה...

אני שומע צעדים... פרוי גסוער נוסלקת את הקרש, שהיא מעמידה לפני הדלת בלילה... הנני שומע קול דברים .

רוזה נכנסה בלאט, לה אכד המפתח של מעונה ומיכרחת. היא לרין גם הפיטה אצלי ..!

— היה לא תהיה! — צוח אני בקול רם — היה לא תהיה!

-- כלום אינך מתבייש מפני בעלת-הבית! — משיבה רוזה

וקי"ה רועד — מה פשעי ומה חטאתי שהנך מגרש איתי מפניך?

היה לא תהיה! — צוח אני — שכבי על גבי-הספה כל הלילה ...

— איני נזקק לטיבתך! — משיבה רוזה ומתחילה לבכות ...

הנני מתכסה באדרתי... לבי דופק בחזקה, מלא התרגשות...

הנני שומע, כיצד רוזה מוכינה בשביל עצמה מקום ללון על גבי הספה... היא בוכה ...

בבקר נכנסה פרוי גסוער והעמידה על השלחן קהיה...

רוזה אינה שיתה... היא לובשת את כנדיה ומתכינת ללכת...

הנני הולכה מכאן, שלום לך, פרוי גסוער! — אומרת רוזה,

והולכה ממני בלי ברכת-הפרידה — יותר לא נתראה!

רוזה הלכה לבלי שיב עוד!

ל"ו

פסקי ימי הלמוד .

התחילו ימי הקיץ .

יומא דפגרא .

הנני מבלה את כל היום בגן-העם .

בבקר הנני מטייל בשדרות הארוכות של גן-העם, הולך

ומברך ברכת-הפרידה כל עלמה ועלמה, כל ספסל וספסל, כל

איפן ואילן ...

בצהריום הנני אוכל, במנסה אקדמויקא ומירף את העלים

האחרונים מפנקס-המניות של הסעודות .

בערב הנני מטייל עם לאלא הקמנה ...

נשים .

כשבועים ימים לפני נסיעתי מיינה פנשתי את לאלא .
— לאלא ! — צוחתי מרוב התרגשות — התרגשות —
לאלא ! לאן את הולכת ?
— הריני הולכת אל המגרש התאטרוני , שם מנגנת להקת-
המנגנים של גדוד-הצבא .
אבל כמקוסמים שמנו פעמוני לגן-העם .
ונגך לטייל בשררה הירועה לנו .
ונשב על הספסל הירוע לנו . . .
ופתאם הסתלק הקסם .
— לאלא תלכי אלי ... לביתי ? — שאלתי בהירות .
— מוטב ; — ענתה בקיצור .

השעה מאוחרת כבר ואני צריכה להיות בביתי בשעה
השמינית — אימרת לאלא בקצת מבוכה ולובשת בזריות את
בנדיה — נודרז !
— כלום מקפדת אמך בנידון המיולים כדאשתקד ? —
שואל אני .
— ומה אתה סבור ? אמי לא נשתנתה אפילו במשהו . .
כשאני מאחרת לבוא הביתה , היא סיכבתני בשאלות אין סוף .
— אל תצטערי ... נסע על הטרמוי .
אנו עוזבים את "חררי ואני מלוה אותה עד התחנה של
הטרמוי . . .
— זוכרת את עדיין את המיולים שלנו בשנה העברה ?
שיאל אני .
— כמיובן מאליי !.. אבל הנני מקוה שהשתא תהיה יותר דיקן .
זכשתזמין לנו ראיון , תבוא למקום המיועד .
— בלי ספק . והיכן נתראה מחר ?
— בגן-העם ! — משיבה לאלא תיכף ,
— אילי תבואי אלי , הרי יודעת את את דירתי ...
— מוטב ! ובכן אבוא מחר אליך בשעה הרביעית ...
הטרמוי בא ולאלא מזדרזת להכנס לתיך המרכבה :

— לאלא — לוחש אני באוניה — הרי את אינך קוצפת עלי ?
— כמובן, לא ! מדוע שואל אתה שאלה זרה כזו ? ..
לך בשלום !
— ובכן, מחר בשעה הרביעית ... היי שלום ! — אני לוחץ את ידה הקטנה והיא מסתלקת למרכבה .

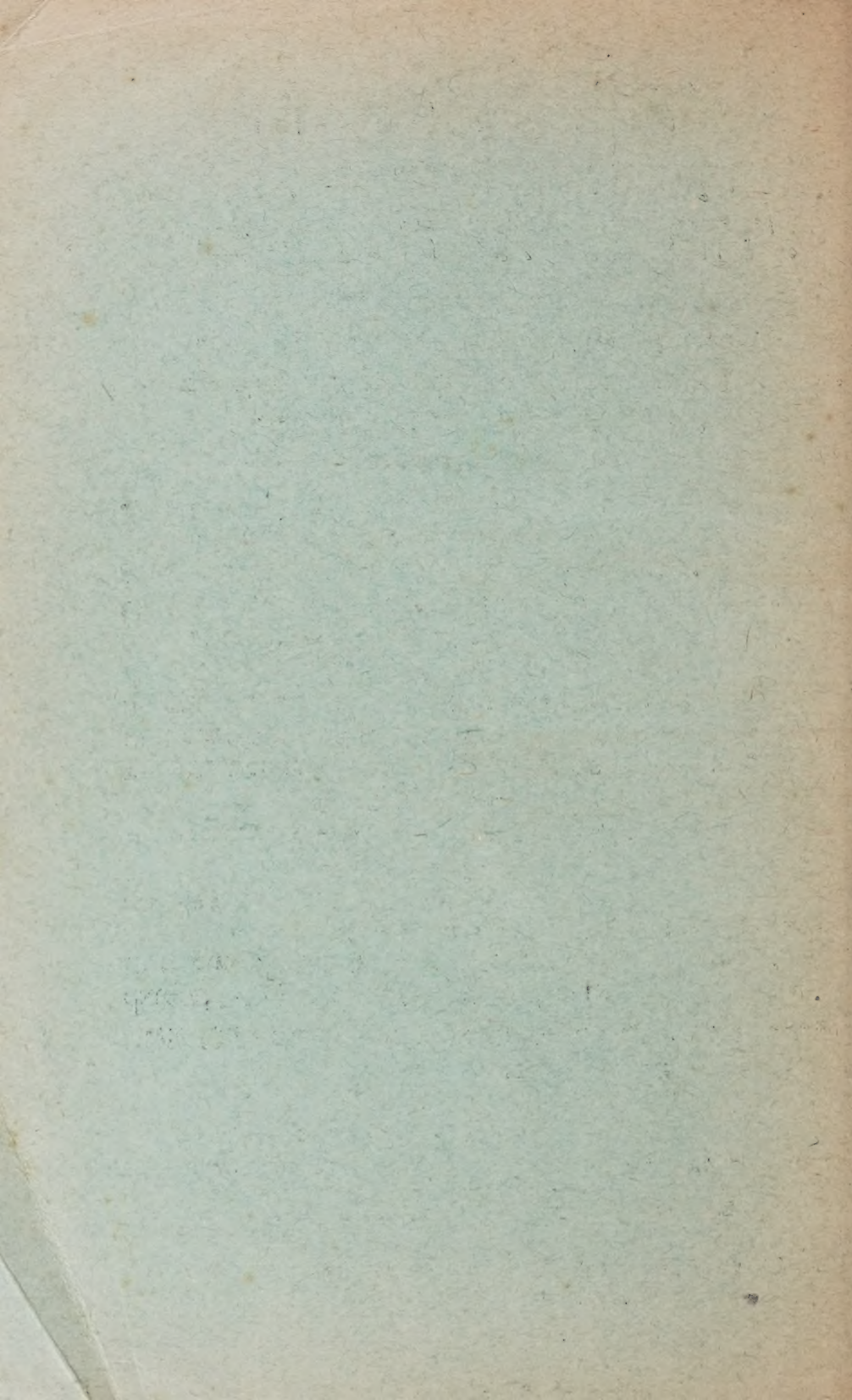
דז.

יודעת לאלא שהנני מתבונן לעזוב אותה ולשוב לארץ מולדתי והיא מצטערת .
היום נראו דמעות על עיניה ועל שארתי, מדוע היא ביכה, התפרצה בקיל בכי ממושך .
אני ישבתי אצלה ולא ידעתי מה לעשות .
לבסוף מצאתי לנחויץ לחבקה ולנחמה קצת .
— אל תצטערי, ילדתי — אמרתי — מיבטחני שנתראה בעיד ... הרי הצוענים אין להם ישיבת-קבע ... אני אשוב אליך !
„הצוענים“ ! מה גדול קסמה של מלה זו ... היא מפקיעה את ילדתי מצערה ופניה מזהירות ...
— אני אשוב אליך ... אקחך לארצי ... אויבילך אל בית דורי ...
— הרי אתם שרוים באהלים על פני השרה — מצפצפת ילדתי — האין זאת ? ואמך לא תקצוף כשתקח אשה לא מבנות הצוענים .
— לא, לא ! — מרגיע אני איתה — אחת היא לאמי .
אבל מסופקני אם תחכי ערי. עוד בטרם אבוא לביתי תמצאי לך מכר שני ... — אומר אני .
— לא ! זאת לא אעשה מעולם ... אני אוהבת איתך לנצח !

נשים .

— אבר , הרי אי-אפשר לעלמה בלי גבר ... מה גם שמעמת
כבר מעץ-הדעת ... — עומד אני על דעתי .
לא לא שותקת , ואחר ישיב-הדעת לא-ארוך היא עושה
פשרה עמי :
— אמנם ! אפשר שאפקיר את עצמי לאחר ... אבל אותך
אהיה זוכרת תמיד באהבה .

הוצאת „ספרות“

מוציאה לאור מר"ה שנת תר"ע ואילך: ביבליותריקה של „ספרות“.

ספרים מקוריים, שלמים וחדשים, שלא נדפסו עוד
בשום מקום, כל ספר בן ד' גליונות של דפוס (64 עמודים).
הספרים יוצאים ספר בכל חודש.

עד עתה יצאו לאור:

(א) בין מים למים, ספיר מאת י. ה. ברנר.

(ב) מעל המגדל, ספיר מאת א. א. קבק.

(ג) ספר הסטירות, שירים מאת יעקב שטיינברג.

(ד) ספר הנזירים, ספר מדעי חלק ראשון מאת בר-טוביה.

(ה) החסידות, ספר מדעי, חלק ראשון, מאת הלל צייטלין.

(ו) רבי נחמן, חייו ותורתו, חלק ראשון מאת הנ"ל.

(ז) ספר הנזירים, חלק שני, מאת בר-טוביה.

(ח) נשים, ספור מאת א. קלטשקא.

(ט) ספר הבדידות, שירים מאת יעקב שטיינברג.

עתידים לצאת לאור במשך השנה:

(י) החסידות, ספר שני מאת הלל צייטלין.

(יא) לבדי, שירים מאת ז. שניאור.

(יב) מאהלי השקט, רומן מאת יעקב פ'כמן.

מלבד אלה הבטיחו לנו ספריהם, שנוציאם במשך השנה הבאה:

ח. נ. ביאליק, דוד פרישמאן, הלל צייטלין, י. ה. ברנר, יצחק

קצנלסון, י. ד. ברקוביץ, א. נ. גנסון ועוד.

תנאי החתימה: לשנה שלמה (12 ספרים) 2,50 רובל עם המשלוח

לחצי שנה (6 ספרים) 1,25 רובל

לרבע שנה (3 ספרים) 75 קאפ'

מחיר כל ספר בודד 30 קאפ' פורטה 4 קאפ'.

החיות לא פחות מחצי שנה מקבל הנחה של 6,50 רובל מספרי

הוצאת „ספרות“. (הפרטים בקטלוג המצויר והמפורט שנשלח חנם לכל דורש).

Издательство „САФРУСЬ“, Варшава,

Золотая 83, кв. 13.

הכתבת:

Verlag „SAFRUS“, Warschau

Złota 83, w. 13.